СВОБОДА
LIBERTY

Часопис для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XVI   Ню Йорк, Четвер, 5-го Марця 1908.   Число 10.   Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, March 5, 1908. No. 10.

ВІДОЗВА ДО ВСІХ РУСИНІВ В АМЕРИЦЇ ЯК РІВНОЖ ДО ВСІХ НАРОДІВ ГР. КАТ. ОБРЯДА І СЬВЯЩЕННИКІВ РУСКИХ.

Щоби положити конець несовістній прямо безличній кирині зі сторони деяких одиниць так з поміж сьвященьства як і сьвітских людий, котрі в „Америк. Руск. Вістнику“ і в „Правдї“ не перебираючи в средствах ворожо виступають проти Преосьв. Епископа руского С. С. Ортиньского, уважаю річею відповідною оголосити

ТОРЖЕСТВЕННУ ЗАЯВУ

від сьвященьства гр. кат. обряда в Америцї, підписану всїми тими сьвященниками, що стоять за народом, стоять на сторожи нашого восточного обряду, готові до найбільших жертв в оборонї свого Епископа, тим самим в оборонї чести своєї і всего руского народа.

Таж наш нарід добрий чекає нетерпеливо слова від руского сьвященьства. Нарід все ішов за проводом своїх душпастирів і єсли більшість значна сьвященників позволить на Торжественну Заяву покласти свої імена, тоді всякому стане ясно, куди іти до кого прилучитись.

Не робім кривди свому любому народови во время люте позбавляючи єго проводу. Від чого ми душпастирі? Чи не є нашим обовязком пасти повірене стадо, вести провід во всїх справах церковних і народних?!

Де більшість, каже неоден майнер неоден фабрикант, там і ми прилучим ся. Покажіть де більшість сьвященьства, а нема сумніву що ті, що вагають ся де прилучитись чи до ворогів нашого Епископа чи до оборонців Єго і слушної справи, певно підуть за голосом сьвященьства, а многі з ворогів Епископа стануть завзятими Єго оборонцями.

Щоби однак дехто з поміж сьвященьства не вимавляв ся що не знав про Торжественну Заяву, то кажу прилюдно під словом чести сьвященника, присягаючи на крест сьвятий, що я постараюсь, щоби ся Заява Торжественна дійшла до відомости всего клиру.

Ти руский народе зажди терпеливо яких 2 тиждні, доки не збере ся підписів сьвященників, що готові душу покласти в оборонї Епископа руского, в оборонї нашої гр. кат. Церкви. Імена сьвященників, котріби відмовили своїх підписів, оголосить ся в осібнім списї.

Може дехто з сьвященників закине що не все в заяві добре уложене і т. д., то на се даю коротку відповідь: Пусте! Не о красорічивість, формалїстику ходить, котра не має великого значіня, але ходить о саму річ, котра ніяк не змінить ся, ходить о поспіх, бо нарід жде нетерпеливо нашого слова.

о. Мирон Даниловнч,
парох в Sykesville, Pa.
Box 4, Jefferson Co.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Марець.

5	Ч.	Тимотея преп.
6	П.	Мучеників Евген.
7	С.	О усоп. Поликарпа м.
8	Н.	Сироп. Обріт.
9	П.	Тарасія арх.
10	В.	Порфирія еп., Севаст.
11	С.	Прокопія преп.

— Розмет Р. Н. Союза за місяць лютий 1908 р. виносить для члена на цїле посмертне $1.00, а для члена на половину посмертного 57 центів. Подрібний виказ розходів буде заміщений в слїдуючім числї „Свободи“.

— Дня 22. февруара с. р. Руский Клївляндский „Боян“ дав Контцерт і відограв театральне представленє „Сатана в бочцї“ комедію зі сьпівами. Концертові сьпіви My Country, „Молитва“ Лисенка, „Якбим була я зазулев“, „Чарочко моя“ і „Ще не вмерла Україна“ були сполучені з славною ческою бандою п. К. Грубого — випали знаменито під дириг. п. М. Бабія місцевого дякоучителя. Так само всї сьпіви штуки були відограні з бандою. Сим наша клївляндска парохія може повеличатись, бо в протягу несповна двох років з'організовав ся красний хор і наша молодїж дала 4 концерти а 3 театральні представленя. Се щось нечуване на наших вестах. Давнїйше друга народність, як Словаки, Чехи і др. нас Русинів мала нї защо. А нинї вже з нами інакше рахують ся, бо видять, що і Руский нарід хоть бідний, за тоє любить свою пісню і свою народність — і свої обича.ї.

Булоб у нас все — і ми моглибисьмо ще далеко висше стояти! Та на жаль у нас так само не без куколю. Тая чорна сотня — а єсть їх не богато, яких 10. Кмотрів Угринових, котрі не потребують жадних концертів і diatrow — їм коби здорова палюнка. Много шкодять нашій роботї. Но робота їх не добра і злоба ніяк не удаєсь — тож, що робити? Аби бодай дещо доказати своїм зацофанєм, бойкотували і не прийшли на концерт. Отже без тих фарисеїв ми обійшлись, бо було поверх 1000 народу. Хто їм таку раду дав? не знаю. Я гадаю чи не заступця Римского Отця, Угрин.

Наконець змушений єсьм зазначити заслуги нашого ревного о. Е. Бурика, котрий не мало причинив ся около розвою нашого товариства „Боян“ як також нашому п. М. Бабійови, що так нас двигнув — і научив нас хто ми і що ми за одні. Нинї ми пізнали, що ми за нарід — ми не сьпіваємо чужі словеньскі пісні як то деколи було у нас. Не потребуєм ми чужим Богам служити. Ми маємо провідників, котрі нас доброю дорогою провадять. Як так будемо поступати дальше, то певно дійдемо до доброї цїли.

Член Руского Бояна.

— Дня 16. лютого с. р. уряднли члени Македуньского Кружка аматорского представленє штуки з житя наших еміґрантів під титулом: „В старім і новім краю“. О 7. год. вечером заповнила ся саля Горвата гостями молодими і старими, своїми і чужими. Наша молодїж вивязала ся зі своєї ролї цїлком удачно, а декотрі з них грали мов справедїшні заводові артисти. По представленю відсьпівав хор декілька пісень: Вчера у лузї я гуляла, Як ніч мя покриє, По під гай Феся хорошо сьпівала, Соколи, соколи. Чотири малі дівчата: Анна Баволяк, Марія Капітула, Анна Ганьчак і Марія Шквір відсьпівали дуже удачно пісоньку: Ой ти дівчино заручєная — та зробили своїм виступом дуже милу несподіванку для авдиторії. Честь руской Македуньской молодїжи обого пола за їх патріотичну діяльність несеня осьвідомленя руской громадї і запізнаваня чужих народів з нашими рускими піснями, танцями та штукою театральною. Треба додати, що присутні на представленю Словінцї, Поляки, Мадяри а навіть Анґлїки виражали ся дуже похвально про руске представленє, танцї і сьпіви. — Коло уряджєня представленя найбільше потрудив ся молодий патріот руский Андрей Капітула за що най буде єму честь і слава.

Очевидець.

— Як довідуємо ся з польских ... Cohoes, N Y відбуло ся посьвяченє гр. кат. церкви. Обряду посьвяченя за позволенєм Преосьв. епископа С. С. Ортиньского мав довершити о. Й. Чаплиньский. Відомість сю подаємо за польскими часописями, бо з наших тамошних патріотів нїхто не був ласкав про ню згадати.

— В Філядельфії пару днів сему безробітні робітники уладили демонстрацію і збитими лавами ішли до ратуша, де від мейора міста Рейбурна хотїли жадати працї. Провідники несли червоні прапори з чорними обвідками. Похід переходив улицею Брод, в віддаленю лишень кількадесять кроків від ратуша, коли пару возів хотїло силоміць передерти ся через ряди робітників. Сї стягнули тодї фірманів з возів та почали їх бити. На поміч скочило двох поліціянтів, яких однак рівнож набито. Тодї завізвано помочи і віддїли поліції ударили на збиті маси народу. Товпа відповіла револьверовими стрілами, однак поліцменьскі палки взяли гору. Пострілено 3 поліціянтів і одного прохожого, а надто около двайцять робітників віднесло тяжкі ображеня від палок. Чотирнайцять провідників походу арештовано.

— В протягу послїдного тижня згинуло на желїзницях в стейтї Ню Джерзи 13 осіб, а 5 тяжко покалїчено.

— В Нюврку, Н. Дж. стоварншенє пекарів порішило роздавати безробітним два або три рази тижнево даром хліб. В домі під ч. 131 Прінс ул. відбували ся сцени, яких годї описати, коли сотки обдертих і зголоднїлих робітників, дїтий і жінок побачили повні коші сьвіжого хліба, а ініціятор, д. Ратнер заявив, що слїдуючий раз стоварншенє пекарів опять постарає ся о хліб та по кусникови мяса, для кождого голодного і безробітного, який лишень ся зголосить.

— В містї Ню Йорку протягом місяця січня с. р. на желїзницях і трамваях погибло 44, а 3,817 людий віднесло тяжші, або лекші покалїченя. Так поважне число смертий і нещасних случаїв в сїчни є однак о 72 случаї менче, як в грудни м. р.

— Без покаяня помилуваний. „Святїйший“ Синод в Петербурзї, як доносять часописи, зняв з росийского писателя Толстоя клятву і приймив єго знов на лоно московскої церкви, хоч той скептик о се анї не просив, анї своїх поглядів в справах релїґійних не відкликав, анї до віри сеї церкви не признав ся. Помимо того московска церква приймила єго у свою звязь і тим дала наглядний доказ, прямого невірства, своїх власних пересьвідчень. — Сю релїґійну байдужність показав Росийский Синод ще і тим, що приняв в свої члени Івана Кронштадского, знаного ворожбита.

— Дня 28-го лютого виконали перскі революціонери атентат на перского шаха. Шах удавав ся до поблизького міста від столицї Перзії, однак не їхав як звичайно в автомобили, лишень позаду, в звичайній, двірскій повозцї. Революціонери, позаяк автомобіль був критий, не виділи де їхав шах, та кинули бомбу на автомобіль. Шах уйшов смерти, однак так перепудив ся, що втік пішки до своєї палати — однак під сильною військовою охороною. Виновників не відкрито.

— В місцевости Сан Антоніо, Текс. наступив в наслїдок вибуху ґазів в майнах угля вибух д. 28. лютого. Жертвою вибуху пало 90 майнерів, які погибли на місци.

— В Албанї, Н. Й. в сенатї принято 30 голосами проти 7 проєкт устави, в якій домагає ся визначенє комісії складаючої ся з 15 членів в цїли розпочатя слїдства против лапівництва, управлюваного через заряд міста Ню Йорк.

— На засїданю дня 21-го лютого Палати репрезентантів президент Рузвельт дістав малу науку. Палата именно приняла даву уставу МкКинлея, силою якої на золотих і срібних монетах має бути вибита напись „In God We Trust“. Як відомо, перед пару тижнями усунув Рузвельт сю напись з нових монет.

— В Вилксбери, Па. дня 22-го лютого підчас спусканя ся вінди з десятьома майнерами до копальнї угля „Stanton“ спав на вінду величезний кусень желїза і розтріскав єю в дрібні кусні. Трех майнерів вбито на місци, пятьох одержало тяжкі ображеня тїла та померли в дорозї до шпиталя. Двом удало ся спасти. Шахта має тисяч стіп глубокости.

— Желїзниця Місурі-Пасіфік-Айрон Маунтейн замкнула колисьто три фабрики ваґонів, через що 2000 людий стратило роботу.

— На старо-краєвий Фонд боєвий зложили: Мик. Пшоновский50 цнт., Ів. Ґузи 50 цнт., Іосиф Шварц 50 цнт., на весїлю Ів. Хоми (збирав Вас. Хома) 2.26 д. Разом 3.76 дол. — Вислано на руки о. С. Макара — Ansonia, Conn.

— На бідного академика жертвували слїдуючі добродії: о. Н. Кульчицкий, Карнеґі 10 дол., о. Е. Кубек, Мазаной Сіти 5 дол., П. Андрей Шквір, МкАду 5 дол., П. М. Бабій, Клївленд 1 дол., П В. Яковчук, Ґлейдайв Монт 1 дол. — Разом 22 доляри.

ЗАЯВА.

Якийсь непрошений гість з нашої парохії помістив в„Поступі“ допись, в якій нема нї слова правди, тільки сама лож.. Тож. ми, парохіяни. протестуємо. проти сеї дописи, яку уважаємо за брехливе, підле. напастованє.. Не хочемо бабрати ся в сих свиньствах, що автор понаписував на о. Чаплиньского, однак уважаємо се нашим. обовязком запротестувати проть такого лайдацтва, заявляючи, що. все від початку до кінця, се сама лож і видумка.. В доказ правди слів наших кладемо. свої. власноручні підписи.

Cohoes, Февр. 29, 1908. ....

За комітет:
Дамян Мерена m. p. пр....
Лука Ядлош m. p. секр.
Гнат Федорко m. p. кас.

Послухайте!

Роботи ідуть загалом слабо.

На фарми беруть поки що лише таких, що вміють хоч трохи по анґлійски або німецки, вміють робити на фармі, доїти корови, і мають гріш на оплаченє собі дороги.

Ті, що їдуть з Ню Йорку за роботою на запад (Пенсильванія, Огайо і др. стейти) могуть дістати при нашій помочи дешевший тикет.

Пишіть де іде добре робота, до кого голоситись і скільки людий потреба.

Тиждень тому завернули 8 Русинів до краю.

Недавно одна жінка з Sagon, Pa. приїздила за своїми братами до Каселгарди і мало на улици в ночи не замерзла.

Один чоловік з Олифант, Па. втратив день і гроші їдучи за братом до Каселґади.

Випадки такі бувають що дня.

Все те дїєсь лише тому, що нема Руского Іміграційного Дому.

А однак є люди, котрі кажуть, що їм Руский Іміграційний Дім непотрібний, що треба ще чогось чекати.

Slavonic Immigrant Society
35 Broadway
New York.

ОГРІВАНЄ ХАТИ.

Центральне огріванє хати, яке з кождим днем дістає що раз більше узнанє, позаяк тепло є більше рівномірно розпроваджуване по цїлім домі може бути дуже влучно порівнане до працї серця в людскім тїлї. Серце є так само центральним орґаном до розсиланя крови по цїлім орґанізмі удержуючи в нім тепло. Наколи в якій небудь частині тїла циркуляція крови знайде якусь перепону, то ся частина тїла остуджує ся і в недовзї і завмирає. Кров є паливом орґанізму а пожива є паливом крови. Се доказує, длячого є річию необходимою приймати богато поживних кормів. Коли для якої небудь причини орґан не хоче приймати, або не може травити принятої поживи, то тодї сейчас треба ратувати ся, беручи Трінера Американьский Еліксір Гіркого Вина. Сей лїк приневолить кров до скоршого обігу, додасть тїлови тепла і приневолить систему травленя до принимания і асиміляції якої небудь поживи. Трінера Американьский Еліксір Гіркого Вина очистить кров, відсьвіжить мяснї і нерви, задержить здоровлє і утвердить тїло проти всяких заразливих недуг і пошестий. По всїх друґстορах.

Jos. Triner, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Пройдисьвіт Хвальницкий.

I.

Пригоди Пройдисьвіта Хвальницкого на суши, як він їх сам оповідає.

І. Їзда до Росії.

Давно бажав я бути в Росії та власними очима видіти той край і нарід, о котрім різничні різлично пишуть і говорять. А чував я, що там такий недостаток всякої просьвіти, що така пуща, така дич, що нема там ні доріг, ні стежок, що до Петербурга і літом годі дістати ся. Тож вибрав ся я під зиму, думаючи, що по верху снігом і ледом буде гладка і легша дорога. На дорогу купав я собі коня та їхав верхом, щоби не пересїдатись з почти на почту та не платити почтилїонам при кождій корчмі горівки. Але вибрав ся я досить легко і чим дальше їхав, тим більше менї студїнь докучала. Вже на Волини встрічаю на дорозї чоловіка, котрий скостенів від зимна, не маючи на собі доброї одежини. Серце моє краялось на вид такої нужди. Хотяй і сам я перемерз, що аж дзвонив зубами, верг я єму мою верхню одїж, та поїхав сам дальше, аж і стемнїлось і ніч мене запала.

Кругом ні села, ні хати, ні живої душі. Все доокола лиш сніг вкривав; ні дороги, ні стежки, ні слїду людского...

Я і коняка були вже умучили ся і треба було доконче відпочати.

На щастє із снїгу сторчав якийсь паль. Тож до него привязав я мого коня, а зложивши мої пистолята під себе, уклав ся як міг вигідно на мягкій, хоть студеній снїжній постели і заснув так твердо і смачно, що пробудив ся аж геть-геть другого дня пізно, коли сонце високо стояло на небі і так тепло гріло, мов би серед літа.

Але хто годен поняти, як я здивовав ся, побачивши, що я ночував в селї і то серед кладбища? Доокола мене самі хрести і гроби, о десять кроків церков, а під самим носом висока звінниця! Но гдеж мій кінь? Сюди-туди смотрю, за ним і слїд загиб! Аж нараз чую, щось ірже. Глип в гору, а кінь як цїлий повис, ледви вже дихає, високо на шпилю звінниці, упнятий на уздечці!

Аж тепер менї все розяснилось!

Вчера, в наслїдок великих заносів, цїле село був сніг завіяв і засипав і зрівнав з землею, в ночи же так напрасно знов пустило, що сніг цїлком розтаяв, а з опадаючим снїгом і я спячи спускав ся низше. Лиш кінь не спустив ся, бо був увязаний, і то до шпиля банї на звінниці, котру я в ночи держав за пняк або паль.

Не було що довго надумуватись, а треба було спасати стого коня. Хопив я за пістолєт, вицїлив прямо в саму уздечку, перестрілив, урвав, а кінь... гоп як галушка на землю! Я перекрестив ся, сїв на коня тай пустив ся дальше.

Мало-помалу заїхав я аж в глубоку Росію. Там нема того звичаю, щоби зимою верхом їздити; тож і я, почитаючи звичаї і обичаї кождого народа, примінив ся до того, купив собі санчата, запряг до них свого коника і так поїхав собі прямо до Петербурга.

Точно вже не знаю, в котрій то було ґубернії, або близько якого було се міста, але знаю лиш, що я переїздив через великаньский, страшний ліс, где увидів вовка і то зголоднїлого, котрий як вихор пустив ся в погоню за мною. Не було спасеня; я видів, що він вже доганяє мене, що тут смерть нехибна менї і моїй конинї. Я так механїчно зігнув ся і скулив ся в санях і попустив волю мому коневи, най іде, як і куда хоче сам. І чого я може найменьше надіяв ся, се і стало ся...

Вовк, мов-би мене мало цїнив і не зважав, просто пересадив скоком через мене і через санки, і впялив ся в зад коня з такою силою, що здавалось, якоби половину его проликнути хотів. Бідне сотворінє із страху і болю тим скорше гнало, мовби яке навіджене. Піднїсши ся і розтворивши очи, я з переляком доглянув, що вовк дійсно вже до половини з коня в'їв ся. Ах, як вхоплю я тепер за мій величезний батіг, як зачну вовка парити... він все пре в перед, жре коня все більше і більше, аж в кінци сам в упряжи очутив ся. Я же мастив і мастив его то батогом то бичиском все лучше і в найбільшім ґальопі ми опинились щасливо в Петербурзї, чого я і вовк і не надіяли ся, а люди всї збігали ся і ззирали ся на таке чудо, невидане і неслихане!

Не хочу моїх дорогих читателїв занимати оповіданями о всякій всячинї того великаньского і прекрасного міста. Єсть то теперішна столиця Росії та було би що о ній писати цїлї книги. Але я люблю оповідати лиш о таких річах, на яких я добре розумію ся; я люблю яко завзятий стрілець оповідати о конях і собаках, о лисах, медведях і вовках, котрих в Росії далеко більше, чим в других краях; в кінци радо оповідаю о різличних богатирских подвигах і пригодах, що для всякого шляхтича суть лучшою окрасою, чим чисто прасований ковнїрок і маншети, та всї там якісь францускі і модні, елеґантні.

Там в Петербурзї хотів я вступити до війска, але заким мене асентировано, то таки минув якійсь час, а я сидячи бездїльно і маючи еще з собою гроші, жив собі як пан в тій столиці.

Черезмірна студїнь і дивні обичаї тамошних людий мають до себе тоє, що там люди далеко більше напитками гріють ся, як где-инде в инших краях, где люди з конечности більше тверезі, бо і не мають за що пити. Тож бачив я там часто людий, що всїлякі напитки пили як гуси воду. Але правдиве чудо... то був один ґенерал, котрого я пізнав в тій гостинници, где я заходив на вечеру. Був то старий душегуб. Борода у него біла як сніг, а верхної части голови у него дасть Бог. Лишив він єї у Турків, котрі єї мов маківку скроїли. Тож перед кождим гостем, з котрим він першиб раз в гостинници зійшов ся, звиняв ся він, що сидить в шапцї, бо другі то вже знали, чому він голову накриває. Той ґенерал то все перед обідом випивав по кілька фляшок горівки, а запивав обід так само кількома фляшками араку. А все таки еще ніхто ніколи не видів его пяним.

Не правда-ж, що то на дивне диво подобає? Тож і мене тоє дуже чудовало, бо і сам я був нераз сьвідком того всего. Але менї удалось тую загадку відгадати.

Ґенерал, попиваючи, мав звичай, від часу до часу свою шапку трохи підіймати і так поправляти на голові. І я видів то не раз, але не уважав на то. Бо що єму горячо було, аж піт зчола ляв ся, і треба було трохи охолодити ся, то відай нічого дивного. В кінци зауважив я, як то він разом з шапкою підносив осторожно і тую серебряну накривку своєї голови і туди то виходив весь спіритус з него і уносив ся над ним як яка маленька хмарка.

Тепер менї загадка розяснилась.

Я сказав о тім кількам моїм довірочним приятелям, а що тогди був власне вечер, тож хотїв я тоє доказати і для цїлого товариства зробити несподївану штуку.

Я станув собі з заду за ґенералом і курив спокійно файку. Колиж він, як звичайно, підніс трохи шапку, я чирк сірничком і запалив виходячий з его голови спіритус. Стало ся чудо! Спіритусова хмарка над головою ґенерала запалилась і як-би електричне сьвітло палилась до кінця, а нашій радости не було границь! Не налякали ся того ми, не розгнївав ся тим і сам ґенерал, але противно, ми еще нераз тоє робили, чим він лиш тим-більше еще величав ся.

Поминаю богато, що там всего еще виряблялось і показовалось, бо рад я перейти до моїх стрілецких пригод, яких я богато-богато в житю дізнав. А стрілець я очайдушний, неустрашимий, що і жити і умирати хотїв би я лиш в борбі з вовками і медведями.

2. Стрілецкі пригоди.

Було то одного разу, як я, вставши рано, дивлюсь із вікна на ставок, що стояв близько хати, аж тут дикі качки мов-би его вкрили. Сейчас вхопив я за фузію та як стій поскочив на двір та нерозважно так запоров головою о двері, що аж менї іскри в очах станули. За хвилю став я над ставом, хочу стріляти, та на нещастє показалось, що там при дверех і курок від фузії десь відломив ся. Щож дїлати; шкода часу тратити!

Впало менї на гадку власне тоє, що сталось з моїми очима при дверех. Приложив я фузію близько ока а сам як тарахну себе по другім! Іскра з ока вискочила, а стріл так удав ся, що пять пар качок лягло на раз трупом. То вам присутність духа, котра спасла вояків і моряків нераз, а стрільця сто разів вже!

Так другого разу лажу я, лажу, по-над ставом, аж тут дивлю ся суть качки, але так рідко, так порозпливались, що хотьби і як, то на один вистріл не убєш більше як одну або дві. А тут при собі мав я вже лиш один набій, коли тимчасом дома надіяв ся я мати гості, для котрих як раз здалась би яка печеня.

Тогди пригадав я собі, що в торбинї маю кавалок солонини, яку я взяв з собою. Витягнув я шнурок, увязав солонину на один конець, розмотав і кинув як довгий далеко в воду, а сам сїв на березї, скрившись в трощу. Сейчас надплила перша качка тай хап... ликнула, але не стравила! Другим кінцем вийшла солонинка, а тую хап друга качка, за другою потім третя так само. Конець-кінців кусень солонини з шнурком перевандрував через всї качки, а они, любенькі мої, сидїли як пацьорки на нитцї насилені! Я тогди легонько підтягнув їх до себе на берег, обмотав ся добичею кілька разів через плечі і преспокійно пустив ся домів.

Дорога до дому була не близька і мій тягар дав ся менї в знаки так, що я вже і сам не знав, що робити... чи не пустити би кілька штук. Колиж я до того прибирав ся, ідучи потряс я якось качками, котрі всї жили, та лиш з перестраху на хвилю були утихли. Тепер они стали тріпотатись одна по другій, стали так сильно крилами лопотати і в гору взбиватись, що я як раз опинив ся з моїм тягаром в воздусї. Ну, я вже лечу як якийопир або заклятий чарівник! Другий на моїм місци умер би з перестраху; але я не той! Я підняв еще поли моєї капоти і направив ся в сторону хати.

Дивлюсь, вже побачив я мою хату, вже не далеко; але як тут задержатись, щоби карку не зломити? Ану, дуси одну качку по другій та від того все спускаюсь низше, аж прямо в комин та комином на сам припічок... щастє, що в хатї не топилось! Всї в хатї остовпіли з переляку...

І другій раз менї майже таке саме лучило ся. Виходжу правда з фузією, але не мав я при собі набоя. Аж тут дивлюсь... стадо куропатв.

Аж запахла менї їх печеня! Хоть гинь, нема чим стрілити. Набив я фузію лядстоком, заостривши троха на каменци конець, сполошив куропатви приблизившись, а скоро лиш фуркнули трохи, вистрілив лядстоком, і от... сім штук готових на рожні встромлених упало о кілька кроків недалеко.

Як сказано, треба лиш уміти собі раду дати...

Раз іду я сам лїсом, аж тут красний, пречудний, як галка чорний лис. От, того то здало би ся мати, але і шкода его шубу кулею а навіть і шротом подїравити!

Лис приостановив ся під деревом. Я сейчас витягнув кулю з набитої фузії, а набивши єї добрим гвоздем, випалив, і то так влучно, що як раз пригвоздив лиса за хвіст до дерева. Тогди підійшов я спокійно близше, витягнув свій ніж, зробив перекрій лису на чолї і як начну лиса добре тріпачкою обертати, до аж із шкіри вискочив. То чудо, котрому варто було надивити ся!

Часом щасливим трафом можна і не один хибний крок направити. І того я також дізнав, коли я раз в лїсі стрілив, як через ліс бігли дві дикі стинї. Був то він і она. Я вистрілив, але хибив. Мило того однакож дик побіг, наляканий, а льоха пристанула на раз, і ні рушить ся з місця, як-би єї приковав до землї.

Коли виджу, що она не ворухне ся з місця, приступив я сьміло близше і переконав ся, що льоха та була совершенно сліпа і ходячи держалась хвоста дика. Моя куля була вцїлила просто в хвіст, бо она его еще кавалок держала в пащецї. А коли єї вожд утік, тож она осталась сама, не видячи дороги. Аж тепер я взяв за кінчик оставшого ся в єї пащецї хвоста і попровадив безпомічне зьвіря сподійно аж любо до дому.

Як і страшні суть ті льохи, то всеж таки дики самі суть і грізнійші і опаснійші. Я раз надибав в лїсї одного, і то в хвили такій недогідній, коли я не мав охоти ні кого зачіпати ні сам боронити ся перед зачіпкою. З тяжкою бідою я ледви скочив за дерево, коли розлючена бестія мов скажена кинулась з розбігом на мене. Як запоре зубами в старого грубезного дуба, так ні суди Боже, витягнути кли більше...

Ага, подумав я, тепер я тебе дістану! Ухватив як стій за камінь та вбивай кли еще глубше, щоби зьвірюка не рушила ся. Та бігай тогди сам чим скорше в поблизьке село по санки і воловоди та звязав я бестію як колоду і так живцем з парадою привіз мого дика до дому.

Иншого разу, коли я вже був всю амунїцію вистріляв, як раз в лїсї встрічаю оленя. Красна собі фіґурка, хоч малюй! Так близько мене, так рівнодушно на мене дивить ся, мов би і знав, що моя торба порожна і я єму нічого не здію. Но пороху еще троха у мене було. Сейчас набив я фузію кісточками з черешень, що случайно лежали купкою коло ніг, і як стій впакував єму цїлий набій в саме чоло межи роги. Вистріл досить его ошоломив; він скрутив ся, правда, однако таки зник.

(Дальше буде.)

Чи ми єсьмо „світ міру“?

Положенє руско-кат. церкви і єї вірних на вільній американьскій земли під теперішну пору єсть того рода, що не позваляє нам сидїти з заложеними руками, та очікувати спокійно кінця страшної заверухи. Ми рус.-кат. сьвященьство, яко натуральні Богом і покликанєм поставлені проводники церкви а і народа, мусимо забрати голос, та сказати, гадаю, своє важке слово у нинїшнім хаосі, у братобійчій борбі, бо ми, після слів Христа Спасителя, єсьмо „сьвіт міру“ і укривати ся не можемо, але єсли єсьмо добрими сьвященниками, правдивими учениками нашого найбільшого Божественного Учителя І. Христа, маємо стояти на сьвічнику і сьвітити, ширити ясність а розганяти тьму! просьвічати а не темряву пітьму робити, або дивити ся байдужно, як лже пророки (фалшиві учителї) мов барани у овечій шкірі роблять безкарно спустошенє у стадї Христовім. Добрий пастир душу свою полагає за вівці, бо вівці его суть, а злий пастир, то є наємник, увидївши вовка не радить вівцям але утїкає! До кошари Христового стада, до руско кат. Русинів американьских, закрав ся не один лише вовк, але цїла тічка, цїла зграя вовків, рисів, гієн, та всякої дикої зволочи, та по своєму, по дикому жируючи робить нечувано страшне спустошенє. Робучий наш нарід розбіг ся в гадках наполошений дикою ватагою, збитий з пантелику розбігає ся на всї сторони, в смертельнім переполоху сам себе гризе, кусає, з'їдає ся, тратить силу, тратить славу доброго, побожного та культурного народа, тратить віру у свої сили, тратить надію на свою будучність, словом Американьска Русь замінила ся у страшне пекло. А ми „світ міру“ поховали ся під сподом і не висилаємо зі себе анї одного проміньчика (луча) сьвітла у страшну темряву, [illegible] наємники не радимо о вівцях, бо вівці не суть наші, ми лише бідні темні слуги доляра заплати, доходів, а вівці можуть розтїкати ся!

Страшне єсть наше захованє ся, дорогі братя мої, отцї духовні, у теперішній порі! таке страшне, що розуміючий положенє нашої церкви і народа, а видячий нашу бездїльність, може совісно сказати: Наука Христова перевела ся межи руско. кат. сьвященьством в Америцї! Сьвященьство наше єсть лише шумним параваном з написею: за віру і народ! а за ним, за тим параваном цїла купа диких інстинктів, рабства, боязливости, пажерливости, а навіть непримірної підлоти!

Зіслав на нашу церков і нарід Бог страшний допуст; Рим наюджений злосливими юдженями голов айрискої церкви в Америці, стероризований десятками латиньских „інфул“ робить епохальний блуд, зносить буллею „Ea semper“ за одним почерком пера всї привілеї осьвячені віками, соборами, синодами, та папами римскими руско-католицкій церкві в Америцї, задає брехню своїй сьвятости, справедливости і до руско-кат. обряду прихильности, та усвоїй любови до рус. кат. обряду вносить головню братоубійчої борби у наш народ. Розпорядженє курії римскої заболїло до живого кождого щирого вірника нашої церкви, а біль зріс у смертельні конвульсії вірника Русина розуміючого, що обряд наш і народність руска єсть полученєм тїла з душею — одно без другого жити не може. В судорогах душевного болю вхопили ся американьскі Русини до завзятої оборони перед напастєю, але як?! Яких способів ужила Русь американьска до оборони своїх прав, якого оружія ужили до тої будь що будь епохальної в церковній нашій історії борби, чи так, як лицює людям культурним, інтеліґентним, з розумом і серцем характером?! Чи ми Русини стали єдин ряд, плече о плече як правдиві войни Христові і нащадки славних предків наших, котрі немало крови пролляли за свою віру і народ. Чи ми, „світ міру“, втягнули в наші боєві ряди наш вірний, щирий, чесний нарід? Якого кличу ужили ми до нашої сьвятої війни?! Отцї Духовні! я заклинаю Вас на Вашу совість, на спасенє Ваших душ, скажіть менї, чи ми всї єсьмо під нашим руско-кат. прапором а єсли не всї, то виясніть менї, чому не всї, яка причина, що спонукало декого до покиненя своєї хоругви? Я не розумію тактики тих, котрі відскочили від прапора „за віру і народ“, скажіть менї мудру причину, може і я прилучу ся до Вас — таж я знаю, що я не поїв всїх розумів, я знаю, що менї много а много до учености хибує і хочу вірити, що Ви маєте до того якусь тверду підставу та прошу менї тую Вашу рацію сказати, а я ручу Вам словом сьвященника, що коли мій розум і моє серце признасть Вам рацію, склоню покірно перед Вашими арґументами голову і з Вами буду думати над способами ратованя нашої спільної церкви і народа від грозячого небезпеченьства!

До нинїшної хвилї я анї не чув, анї не читав нїгде серіозних виводів тактики людий відскочивших від спільного нам всїм прапора. Що правда читав я ґазету Правду, Рус. Ам. Вістник, Свободу, чував на Конвенції духовних 2. січна 1908 р. в Гейзлтонї много премного, але не знаю, що тому за причина, я не міг виробити з тих писань і бесїд якогось конкретного заключеня. В Гейзлтонї заклинав ся старший руско-католицкий сьвященник (як довідавєм ся від других оо. духовних був ним о. Акакій Каміньский), що душу свою полагає за вівці, церков кат., за Русь, а заклинав ся так страшно [illegible] тих заклинань, то мороз по чоловіці переходив, а коли положили духовники о. А. Каміньскому Протест против буллї до підпису, той горячий патріот католик порадивши ся зількома своїми товаришами в другім румі, відмовив свого підпису на протестї а за ним пійшли і его кумпани. Що за причина так наглої зміни в одній хвили і в одній і тій самій души горячого бесїдника. Отець Каміньский подав таку причину: „Виджу підписи 60 сьвященників, але не виджу підпису епископа нашого!“ Значить ся так, на мою гадку: „Ви всї духовники підписавші ся на протестї против буллї, хоть Вас там було підписаних 70 словом сїмдесять єсьте дурні, а я і мої кумпани еще не упалисьмо на голову, щобисьмо робили собі ворогів з айриских епископів!“ Чи не лїпше то тримати ся двох клямок. Я дуже цїкавий, щоби зробив о. Каміньский, єслиби булля була прийшла перед приходом епископа, яку, причину подавби своїй абстиненції?! Або ще цїкавійший знати, щоби був сказав о. Каміньский, якби був зобачив на протестї сьвященників підпис епископа — чи не бувби відскочив від підпису?! Одно вбило ся менї дуже в память а то слова о. Каміньского. Він сказав ось що „Що стане ся в будучности якби ми підписали протест“ — і ті слова старшого сьвященника шумять менї до нинї в ухах, а значіня їх я і до нинї не вспів зрозуміти. Видно з того хиба одно в поступку о. Каміньского і его товаришів а то: ті отцї не мають чистої совісти, їх серце кривить, лукавить, бо і щоби то їм було завадило підписати протест против буллї, тим більше, що самі кричали мало не потріскали перед указанєм ся протесту: „чому не закладає ся протесту против буллї! Поступок тих отців

заслугує вповні на назву: безхарактерність та безпримірна підлота!

Придивіть ся тепер яке становиско в справі положеня Американьскої церкви а і Руси заняв орган зєдинених руско-католицких братцтв: Руско-Американьский Вістник! З шумного назвиска тої великої сильної церковно-економічної органїзації виходило би, що єї орган Вістник стане на ґрунтї релігийнім а до того католицкім, та вспілку з духовеньством, народом, своїми членами затягне ся до спільного боєвого ряду і як лицює на такий орган, возьме ся завзято до поборюваня ворога своєї церкви, суспільности та своїх членів; так повинно було стати ся.

На превелике здивоване цїлого католицкого сьвіта, а вже на правдиве остовпінє кождого щирого Русина католика, Вістник відскочив від спільного прапора, та безсоромно перейшов на бік противника рускої церкви і руского народа, —він, Вістник, кинену у нашу рідну руску стріху головню римскою курією, побіг не стлумлювати-гасити, але роздувати! Замість подавати на своїх стовпцях щирих рад, проєктів, плянів на ратованє нашої церкви і народа, Вістник мов той зумашедший чоловік, кидає ся на власну свою маму, на власну свою рідню і з діявольскою заїлостію, з піною на устах, бє по голові і копає рівночасно на нещасливого трупа яму! Отцї Духовні, дайте менї подібний приклад одичіня хотьби найдикійшого народа, покажіть подібне звироджене під сонцем на кулї земній, вкажіть менї другий подібний взір упідленя — гадаю, що лише межи нами Русинами можуть просперувати цьвіти, яких жаден инший на низшім від нас степени культури нарід не стерпівби у себе. Вістник кричав з початку, що епископ руский не протестує против буллї, закликав протестувати а дальше під впливом високої горячки оголосив сьвітови, що епископ сховав булю і не хоче показати! Я гадаю, що Преосьвященний епископ зробив, ховаючи буллю так як повинен Владика любячий свій обряд, церков і нарід зробити, зробив як чоловік мудрий на так високім становиску, яким єсть гідність князя церкви зробити повинен, зробив як чоловік чесний і характерний робить. Та чому, спитаєте мене, чому не показав сьвященьству і народови того випортка римскої курії? Тому, кажу Вам, бо має розум і щиру волю охоронити наш обряд і наш нарід від латиньского „гаракірі". Отцї Духовні таж Ви добре знаєте, що lex non promulgata нікого не обовязує! Чи Вам треба те пригадувати?! А прецїнь так оно єсть, бо найшли ся канонїсти, котрі того не знають і показали своє невіжество на стовпцях Американьского Руского Вістника — зажадали сьвященники обсївші обильну трапезу у Вістнику, від епископа показаня (promulgatio) буллї! Як то назвати?! дурнотою? невіжеством? Нї, сто рази нї,бо не припускаю, аби люди зі скінченими студіями універзитетскими того не знали, я катеґорично тому не вірю, бо і що за піп з такого чоловіка, що кардинальних відомостий не посїдає а єще де?! в Австро-Угорщинї покінчивший школи; як би не знав того цареславний батюшка, або який бідолашний Серафимець, не було би ся чому і дивовати, бож ми здорові всї знаємо які високі науки посїдають півцї, кравцї, викроплені цареславним кропилом на попушків-батюшків. Але покінчивші універзитет знають і мусять знати, що коли би був Преосьвященний наш епископ проголосив, чи як то они хитро сказали, показав буллю народови і сьвященникам, був би тим самим сказав: по сему бить, того ся маєте триматн, що в тій були єсть сказано, а тогди я перший був бим крикнув: епископ здрадник нашого обряду і нашого народа; та так ся не стало і всї хто знає Преосьвященного, хто чув єго терпіня перенесені на собі єще в старім краю для свого честного, сильного як слеза характеру, зна ли що так буде. За тим повинен стрінути нашого Владику оклик признаня і заохотити Єго до дальшої борби з рабівниками прав нашої церкви! тай таке буває у других народів але на жаль не у Русинів, ми не уміємо оцїнювати характерів, ми підлий нарід безпримірно підлий! У нас характерностію являє ся підлота, а підлота характерностію!

Появив ся протест сьвященників, появив ся протест народа, за буллю нїчого не чувати, отже, Преосьвященний зробив те, що яко епископ під властею не мав зробити, бо против волї Риму і задушевних бажань айриских епископів буллї не проголосив і клену ся на тлінні останки покійних моїх родичів і свою сьвященничу честь —не проголосить нїколи. Та католицко руске Соєдиненіє у своїм орґанї Вістнику не перестає своїх нападів на епископа і на сьвященьство, однакож з тою ріжницею, що покинув буллю на бік а виїхав з иншої бочки. От що закидає нашому Преосьвященному епископови руско - католицкий орґан Вістник: закидає Єму, що він єсть перший україньский епископ! а сьвященникам галицким закидає, що они суть радикалами-українцями, попиками, угорским знов говорить, що суть „petolizowcami". Що до україньства то я до сеї пори не знав, що україньство єсть таке страшне, єсть щось антидоґматичного! Знаю, що Україна єсть красний, плодючий, богатий край під забором росийских царів, що на тій Україні жиє нарід православний дуже чесний, побожний, о славній минувшости, знаю, що того народа єсть там двайцять сім мілїонів, дальше знаю, що той нарід єсть такий самий руский як і той що мешкає в Галичині, на Угорщині, на Буковині, знаю, що має ті самі обичаї, звичаї, ту саму мову що і ті з Галичини, Угорщини і Буковини, знаю отже, що они суть рідними нашими братами, але не знавєм до тої пори, що Украінець єсть така страшна потвора, що Вістникови не дає спокою, що Вістник на саму згадку Україна або Украінець дістає завороту голови! Що той бідний піп або і той перший український епископ винен, що належить до того народа великого і культурного, що розсїяв ся на простори України, Галичини, Буковини і Угорщини, а дальше, що они винні, що Бог благословив той нарід плідностію, що розплодили ся, розросли ся так шумно, що не стає їм вже місця в старім краю та поселили ся на Вашинґтоньскій земли?! Та чому Вістник не чіпить ся Поляків, Словінців, Мадярів, Італїянців або Москалів, чому Вістник шкалює на своїх стовпцях свого епископа, своїх сьвященників, свій власний нарід?! Вістник побачив, що з булею дадуть собі раду сьвященники (не всї!) і нарід, що мимо єго (Вістника) найщирійшої волї задержати буллю при житю, не удасть ся тая штука, впровадив на поле борби україньство, та так як при буллї, так тепер і в українстві кричить мало не пукне єму жила в гортанцї, на цїлий рот: незаписуйте на епископа церквей, не вірте епископови, бо епископ, risum teneatis, „Украінець"!

Чи не підлота то добрі люди, чи не зрада то на власнім народі нести у працюючу на хлїб масу роздор, сварку, колотнечу?! Cui bono все се робить ся, яка цїль єсть тої діявольскої роботи Вістника, а за ним і Правди! На те питанє я таку гадаю дати відповідь - ду...аю, що не помилю ся, а єслибим ся і помилив, то дам ся поправити Вістникови, скоро лише котрий матадор з Вістника покаже менї иншу цїль а не сесю, котру я маю на гадцї. Я гадаю таке: Преосьвященний епископ єсть чоловіком характерним, горячого серця до свого обряда і народа, за ним стоїть кількадесять сьвященників з подібними епископови прикметами душі так з галицкої сторони як і угорскої; біда не спить, а нуж возьмуть ся до орґанїзації церкви, школи, вибудують семинар, осьвідомлять нарід зачне ся радикальне (від кореня) викорінюванє темноти між руским народом, нарід зачне просьвічувати ся, орґанїзувати, прийде до самопізнаня, зачне горнути ся до читалень, до школи, стане закладати ріжні товариства, уряджувати аматорскі представленя, пізнає свою милозвучну мову руску, пізнає чар рідної піснї, полюбить своє, але зненавидить нас, превелебних, що і самі не научили ся рускої мови і свій нарід в темноті тримали, готов розярений нарід сказати нам, що ми католики (Slowency) а не Русини, проженуть нас до Словінців аж закурить ся за нами! Отже конклюзія: поки вода мутна ловити рибу, поки нарід темний напихати кишенї, бо як прозрить тогди нас копнє ногою, зітне нас як пчола стинає трута під зиму — тому братя товариші від Вістника ратуймо ся як можна, хотьби клеветою, хоть шкальованєм, послїдними грубяньскими епітетами свого Владику, свого настоятеля найвисшого церковного, бодрім ся тай айришів клямки держім ся а може удасть ся нам яко тако продовжити свою екзистенцію! Чи не підлий ми нарід отції духовні чи не соромити ся кождому чесному Русинови іменем Русин?! Так ми підлий народ якому рівного здає ся не найдеш під сонцем! Так скаже хтось, то правда, але автор не взяв під розвагу, що межи нами суть і честні, добремислячі люди, єсли підлим хоче автор назвати нарід, то най скаже виразно: підлі, що так роблять, так поступають, так пишуть підло, але нашу честь — честь отців патріотів руских, відданих своїй церкві і народови ...й автор не ображає! Ми не під...! На те я відповім коротко а відповім питанєм: Як назвете отції духовні того чоловіка, котрий вправдї не краде але не перешкодить злодієви красти, хоть би міг се зробити дуже легко— не єсть він співвинним крадежи. Коли ми сьвященники характерні, любячі нашу церков, наш обряд і наш нарід, видимо, як зневажають безбожники верховну власть нашої церкви, як осьмішили, понизили, зневажили нашого Владику без даної мудрої рації. Коли ми сьвященники видимо і чуємо як прозиває нас компанія від Руского Вістника: радикалами, пуцьвіркали, пятолизавцями і проч. і пр. а не перешкодили тій бандї їздити по голові свого Владики і нашій власній, то як то наше захованє назвати?! характерним?! чи може характеристичним?! Єсли не другим, то підлотою! бо лише людям без характеру, без чести, підлим можна в очи плювати! Чесний чоловік щось подібного не позволить собі заподїяти, а ми? ми мовчимо, тай кажемо: але то Вістник паскудить, най го чорт возьме! Така оборона єсть нїчим иншим як лише знаком браку чести! Кождий чесний сьвященник, кождий чесний, мудрий сьвіцкий чоловік, повинен сказати — годі братку! руки по швам! та не позволити безкарно ляти бруди, помиї на голову нашого архиєрея, нас самих і нашої віри зневажати. Люди бойкот на Вістник! а будьте певні, що осли пригвождені в той спосіб спустять з тону і будуть ся рахувати, а нї, то підуть в дубину!

Будьмо „світ міру" а не посьміховиском! досить байдужности, час найвисший взяти ся радикально до самооборони і оборони народної а і станової нашої чести!

Сьвященник.

Дива на Американьскій Руси.

Перше диво:

Салюністa з Homestead, Pa господин Іван Угрин упер ся мoцно аванзувати з корчмаря на главного куратора діецезального. Єму за мало его достоіньства шинкарского і хотівби конче прославитись високо високо.

Отже пише артикули до Американьского Русского Вѣстника, сипле свою мудрість як з рукава а все критика „глубокоумна" в церковних справах.

Він судить і розважае справу гр. к. Епископату, питае і стягае Епископа якою властію сюда приходить а коли Епископ не прийшов до его салюну, не представив ему своїх документів і не просив о лаcкаву арендарску рекомендацію, так він тогди гейже на епископа виступати, від суджати від уряду а вкінци зійшов до такої ароґанції що назвав епископа попросту авантурником!!

От дивіть честні люди до чого дійшло! Чоловік що привик видіти що дня авантури і галабурди в салюні, що мае до діла з пінками, авантурниками, видить авантури всюда і ему здае ся що инакше і не може бути.

Сей блазеньский виступ корчмаря Угрина се цьвіт дотеперішного положеня нашої гр. к. Церкви, яка не маючи Настоятеля діецезального поневірялась мов сирота і перейшла тернисту дорогу пониженя. Сей крок Угрина се образець в більших рамах тих шкандалів які діялись в наших парохіях. І так нераз головний бос в парафії, розуміє ся що салюніста, був і председов. і секретером і касіером, будував церков зараз коло салюну, в кінци дотикував сьвященника.

Але як вилів що той сьвященник, хотай найревнійший слуга Божий, але як не йшов ему не руку, дивив ся на его пальці, так він тогди всіми силами старав ся при помочи салюну того сьвященника вижерти з парафії. Отож видумував клевети, заказував платити колекту, дальше відривають замок від дверий церковних аби сьвященник не міг вступати до церкви а вкінци запиті люди нападають на приходство і брутально сьвященника виганяють так що порядний і честний ґазда з пастухом так не зробить. Се річи не з воздуха взяті але на жаль з правдивого житя. Отож се саміcько діесь перед нашими очима але розуміесь на більшу скалю бо розходить ся о верховного Достойника Церкви о Епископа.

Сей достойник що вже в старім краю яко еромонах дав докази великої ревности апостольскої о хвалу Божу, о добро віри і право Церкви і котрого Апостольский престол узнав задля тих заслуг за найдостойнійшого і найвідповідвійшого до упорядкованя гр. кат Церкви в Америці — сей Достойник стае нараз немилий для где яких людий і вони радіби его позбутись а поставити свого на его місце.

І пійшла робота на всі заставки. Одним не подобалось що Епископ не з їх странки, другим не подобалось що хоть з їх краю але не тих самих убіжденій. Отож виступають такі грубі риби як Угрин, Іван Григоріевич Борух, Гладик, Валандюк і бють, атакують соединенними силами чи би не удалось як, во время оно висаджувано сьвященика, так щоби тепер позбутись немилого їм Епископа.

Але тут вже поломать собі зуби хоть як моцно їх наострили — се вже не туда голубчики.

Хоть би хто був босом від бартендерів, від орґанізації якої, або від крилоса, або від малого і великого абецадла, або від чорної сотні і американьских хулїґанів - се все еще далеко не кваліфікуе до наставлюваня носа в таких річах як Епископат.

Але однак робота йде і меле ся мука в 3 млинах: і в „Американьско-Русскім Вістнику" і в „Правді" і в „Поступі". Сиплють, мелють, патлюють, пересівають але хліба з тої муки не буде, навіть не знати чи свиня би хотіла такого добра, чиби такий корм смакувала. А якби дав псови то з'їсти то певно що сказивби ся. – Се одно диво.

Друге диво ще дивнійше:

Се оказ иншого рода. Се дяко-учитель з Passaic N. J. Іван Григоріевич Борух, автор безглуздної брошури „Попики – радикали" котрою за одним замахом хотів стерти з лиця землї американьскої ненавистну ему Україну, вигнати всіх сьвященників народовців а на то місце утворити тут в Америці царославну колонію, гніздо кнутопоклонників і хуліґанів царских. В поперек его плянів стае якось Україна котру він щиро ненавидить, ідея українська ширить ся і запускае чим раз глубше корінe а тут еще як на злість приходить Епископ, українець. Отже учепив ся він нашогс Епископа і бабрае в „Правді" так по простацки що переходить всі границі. Але чомуж би ему не погуляти? Таже він в повисше названій брошурі виражаесь о покійнім Митрополиті і Кардиналі Сильвестрі Сембратовичі що „не есть человѣкъ а звѣръ". Коли москвофільскі опричники студенти зневажили покійного Кардинала і Митрополита то Борух похвалив їх за той хуліґаньский напад пишучи так: „зрадникамъ и паньскимъ прихвостнямъ инакше и неналежить ся.

В подібний спосіб накинув ся Борух, сей професор від малого і великого абецадла на Епископа Перемиского, Преосьвященного Константина Чеховича з таким поученіем дяківским: „Чи авторъ того письма (Епископ) позабылъ на свой высокій станъ"?

Ось бачите як дяк одного епископа називае звірем а другому пригадуе на его епископскі обовязки. Чиж не гарно? То собі не аби який дяк!

Коли отже ему за се нічого не сталось що він так зневажив найвисших Достойників гр. кат. Церкви, коли віхто его не суспендував але еще і похвалили і підперли, то чомуж він не мав би і тепер собі позволити на такі вибрики і хляпнути і на теперішнього гр. кат. Епископа американьского? Так він і розписав ся в „Правді" і в артикулах „Попики радикалы и Єпископъ украинецъ въ Америцѣ" розмахав ся не гірше як в своїй брошурі і дае знов поученія Епископови так, як поучав колись Митрополита Сембратовича і епископа Чеховича. Гніває его се дуже, що Епископ сказав чисту правду о москвофильскій партиї і представив еї вартість в правдивім світлі. Се Боруха розлютило до крайности, бо звістно що правда в очи коле і знов як бішений кидаесь з непогамованою лютостію на Епископа.

Коли отже могла вирости на Американьскій земли така цьвітка як салюніст Угрин, що рве ся бути босом над Епископом то чомужби не міг виплекатись такий оказ зухвалого дяка американьского, що то жадае від краевих Епископів ні більше ні менше, лише відкликаня всіх ему не милих сьвященників – народовців а коли Епископи его розказу не послухали то він моцно сварить Епископів як так можна Боруха лекговажити і не робити що его воля приказуе! А сьвіжа критика доказуе ясно як на долони, що чоловікови славетному Боруховн перевернулось в голові до гори ногами і се друге диво.

О дальших дивах в слідуючих числах.

„SVOBODA“
(LIBERTY)
...e Ruthenian Weekly
...lished every Thursday at
... Hudsn St., New York, N. Y.

Published by
Ruth. Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879

„Свобода“
часопись для руского народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тижня в Четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців...$2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців.....$1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Руський Народе, опять поплила Твоя кров!

Ще не зогнили кости хлопських мучеників, убитих в Лядскім, а вже поплила сьвіжа кров, сира земля покрила нового мученика: дня 6 го с. м. жандарми закололи при справлюваню лісти виборчої в селі Коропци (пов. Бучач, Галичина) господаря Марка Каганця. Поплила кров народа. Прибув еще один мученик, еще одна могила, еще одна вдовиця, еще кількоро безпомічних сиротят. І стають перед нашими очима тіни помордованих польскими жандармами хлопів, нагадуеть ся Стасюкова могила в Черніеві і сьвіжі могили хлопів у Горуцку. А тепер послідна: Марка Каганця...

А хто сьому винен?..

Ось послухайте.

Коропець, се маєтність „ясного“ ґрафа Баденього. Та родина італїяньских заволокіп на нашій земли уже третий раз виписує ся в історії нашого народа кровію і могилами. Сей шляхотський різун, що то в австр. парляменті протестував против пруського розбою, вибрав ся сам на такий розбій — по хлопський посольський мандат. Йому дуже залежало на тім, щоби в своїм селі переперти хрунівских виборців, тому зараз по розписаню виборів переказав коропецьким хлопам, щоби зробили з ним компроміс і вибрали половину своїх виборців, а половину відступили йому. Небіщик Каганець був одним з тих, котрі відповіли „ясному“ панови, що Коропець вибере всїх своїх виборців Але ґраф Генрик Бадені за всяку ціну постановив видерти хлопам мандат, і видирає его разом з житем

Рівнож роля, яку відограв при заколеню Каганця вахм Ябчиньський, мусить вразити кождого. Се не було звичайне „удержуване публичного ладу“, се не було „роблене не шкідливим боритела“ яке так час о практикуеть ся в Галичині під ріжними формами. З сеї справи вириває ще щось иньше — виходить таке, що Каганця заколено серед народу не тому, немов він буцім то кидав ся на жандармів, ні тому, що він голіруч старав ся обез'оружати еж трох жандармів ані не тому, що він нібито лише грозив нападом на жандармів, але що се стало ся з иньшої причини.

Бл. п. Марко одержав ще тогідь від Поляків засуд смерти, писаний машиновим письмом. Разом з ним вислали польські народові „bojowcy“ рівнозвучні засуди смерти, також синови місцевого пароха, Роман. Проскурницькому та силянинови М. Василикови. Ще важнійше буде тут пригадати відносини бл. п, М. Каганця до місцевого постерунку жандармериї а особливо до вах. Ябчиньского, який его заколов.

І з М. Каганцем оставав Ябчиньский в судових процесах, а то через денесене, яке Каганець зробив проти жандармського заушника, Івана Штрайфлера за терориз่ве людий при парляментарних виборах. Вправді Штрайфлера на основі зізнань Ябчиньского і дво́рака Кібльоха увільнено, та М. Каганець заскаржив вахм. Ябчинського за фальшиві зізнаня. Справу сю застановлено, та коли Ябчиньський заскаржив з сего проводу Каганця о обиду чести, то суд його увільнив. Каганець носив ся з наміром предложити сей засуд команді жандармериї до дальшого ужитку. Заколене М. Каганця вахм. Ябчиньским — стало сії евентуальности на перепоні.

В виду тих фактів є зовсім ясно, кому залежало на замордованю М. Каганця. Жандарм убійник повинен зависнути на гаку як простий мордерця — наколи Австрія лиш крізь хітку дбає про свою славу як „культурна держава“.

А тепер перейдім до опису самої страшної події. Перед громадскою канцелариею зібрали ся товпи народа і ждали на покінчене внесених рекламаций проти виборчих надужить і розбоїв. Нарід заховував ся зовсім спокійно. В тім трех жандармів ставувши в дверах до громадскої канцелярії наставили до людий баґнета і почув ся розказ: „W imieniu prawa proszę się rozejść bo będę strzelać!“

Селяни, щоб не входити в конфлікт з жандармами, які дали ся селови не мало в знаки безконечними донесенями до судів і шиканами, повернули ся лицем до гостинця щоб відходити. Всї люди почали йти, а жандарми з начіпленими на плечах ґверами йшли позаду. Марко Каганець був посеред товпи, а поруч него був брат Іван, який як раз взивав людий, щоб розходили ся, а також його жінка й сестра, які прийшли з ним з дому до канцелярії. Люди йшли зовсім спокійно, але годї було їм „розійти ся“ відразу, поки не дістали ся з вузкої доріжки на гостинець, а з гостинця по мості в село... Нараз пропхав ся між людий жандарм Рудзїнські і ні в сего ні з того вдарив Марка Каганця кольбою рівночасно в карк і голову. Ударений крикнув з болю: „ґвавт люди, ратуйте, бо бють!“ крик сей пішов товпою. Жінка й сестра вхопили в сій хвили Марка попід руки, боячись, щоб він оголомшений ударом не впав до землї. Та се був лиш початок звірств.

Жанд, Рудзїнські, виконавши удар, підождав двох других жандармів, відтак перескочили через поруче канцелярийної улички на паншортову площу, відти дістали ся на гостинець і стали людий взивати до розходу. „Кудаж будемо розходити ся?“ обзивав ся дехто з людий, яким загороджено дорогу. „Хиба по ровах. Пустїть нас, най дійдемо до своїх улиць!“ Жандарми станули з баґнетами спрямованими до людий о 7—8 кроків від каплиці св. Яна, що стоїть коло моста. Жандарми крикнувши: W imieniu prawa proszę się rozejść bo będę strzelać“! поступили ще три кроки в зад та станули проти народу до краю змішаного незвичайними подіями й знущанями.

В хвили сїй ситуація була така: Марко Каганець був між людьми, що гомоніли, на середині гостинця. Єго жінка обняла його за шию і обслонила його з одного боку і то з правого, при чім сестра держала його праву руку; брат Іван обіймив його з лївого боку за рамена. На поклик жандармів, якого впрочім дальше не було навіть чути, Марко з окруженем спинив ся, але подальші люди не маючи иншої дороги й не чуючи зазивів перли наперед, хотя їх спинювали передні. Саме в місце де кінчить ся каплиця, а начинаеть ся великий міст, стало ся щось страшного, відчого всї отетеріли. Всї три жандарми ударили відразу на Марка Каганця, пропускаючи на віть других людий попри себе. Після зізнань очевидців мав перший ударити Токарський, пр шива ючи Маркову грудь з правого боку поміж руки сестри і жінки. „Братя вже кров з мене ллє ся!“ застогнав важко мордований Марко та тут всадив в його живіт баґнет ще другий жандарм Ябчиньський. Затопив ся в народнім мученику баґнет ще і в трете, а мав завдати сей удар знов таки Ябчиньські — і Марка Каганця не стало. Може вступив ще два три кроки і впав трупом на мостї.

Жандарми доконали сего убійства безборонного чоловіка складно немов після пляну, ще й хустинкою кров з баґнетів обтирали. А все те діяло ся так швидко, що люди прямо не могли похопитись і стояли добру хвилю мов заніміли.

Заколено в білий день серед товпи народу одного невинного безборонного чоловіка і то представителями власти! Ніхто не виступав проти жандармів аґресивно, ніхто не пробував їх безоружити, чого найліпшим доказом хочби те, що в сїм не скалічено нікого більше з людий, що було б при таких обставинах серед товпи немислиме. Виходить на таке, що Каганець був специяльною цілию для баґнетів.

До шістьох тисячів народу місцевого й стороньского зібрало ся в суботу дня 8 го с. м. щоб віддати послїдну послугу заколеному народному борцеви, а сотки тисяч синів і доньок нашої землї брало в тім сумнім обходї участь духом...

На простих санях, зроблено підвизшене немов караван, оббитий темними коверцями. замаєний смерековими луками й хрестами. На каравані домовина, прикрита в двох місцях синьожовтими покривалами. По середині домовини вінець з цьвітів, а над головою мученичий терновий.

Караван тягнуть чотири коні карі вороні, прибрані синьо жовтими скиндячками, а на конях їдуть хлопці однаково одіті в білі шапки й чорні сїраки та перепоясані народними лентами.

Веде свого провідника в далеку дорогу відки не вертати, почетна сторожа хлопська в чорних сїраках і кучмах. На чотирох рогах несуть парадні прапори а по боках по грох селян перевязані лентами.

На переді походу йде селянин із хрестом і процесия, а за ними пять сьвященників а то оо. І. Проскурницкий з сином Стефаном, Збудовський з Зубця, Гук з Порхови і Навроцький з Кутиск.

За домовиною в першім ряді брат покійного Іван, вдова і сестра жалібниця, що й свою грудь наставляла на жандармські баґнети а за ними непроглядні маси народні, між якими е делеґать із всїх сїл Бучаччини, Золотопотіччини і Товмаччини.

Як похід зближив ся до місця морду плач і зойк затряс народом як буря. Почули ся оклики „тут, тут!“ — „Він мученник!“ „Зарізали“ — аж читане Євангелія успокоїло нарід Ще раз зірвало ся розхвильоване біля громадської канцелярії, де піднеслись плачі й оклики проти вбійта.

Похорон почав ся о год 11 перед пол., а скінчив ся о год. 5 по пол. При винесеню тїла з хати і над гробом промовив парох о. Проскурницький, в церкві говорив о. Збудовський, а над могилою іменем повітової н.д. орґанізациї й Народного Комітету“ нот. Сг. Танчаковський а також селянин А. Луців.

Вбито й заколено одного з найсьвідомійших провідників, в надії що згнобить ся ціле село й околицю. Забувають неситі, що можна вбити тільки тїло а не духа, забувають, що кровавий посів, що могили мучеників тільки осьвідомлюють ще несьвідомих, тільки сталять завзяте сьвідомих, та розятрують ще глибше болючу рану історичних кривд нашого безталанного народу.

І отсе і ми, віддаемо послїдний поклін жертві, що впала в поході українського люду в його поході по тернистім, кровію і трупами встеленім шляху до визволеня.

Коропець!.. По Черніеві і Лядськім прийшов Коропець, нова стація мученичого походу руського народу на Голгофту... Наше мужицтво поклало отсе нову крівавау жертву на визвольнім престолі, щоби змити сніть налетілу на душу від тисячлїтної неволї, та щоби відродитись у свободі.

Руський Народе в Америці!.. І Ти не сьмієш позістати рівнодушним на сей до неба о пімсту взиваючий вчинок львівського польського уряду!.. Щоб виразити свое співчуте вдовици і сиротам по сьвятої памяти мученникови, щоб отерти хоч в части їх гіркі сльози, щоб заявити, що і ми боліемо їх горем, що і наші серця бють одним огнем великої любови, що і покійного мученника — розписуемо отсим складки на річ вдови і сиріт по бл. п. Марку Каганци. Хто чуе себе сином поневолого народу і чие серце не затвердло і співчуе горю нашого народу сей не відмовить поспішити хоч з малим датком. Жертви слати на руки редакції Свободи.

А тобі, великий мученнику за народну волю і права, нехай ся земля, за яку Ти жите положив, пером стане!...

ВСТУПАЙТЕ ДО РУС. НАР. СОЮЗА.

Обяснене.

В ч. 8 Свободи з дня 20. Февруара були оголошені публично імена тих сьвященників котрі зломали солідарність сьвященичу, бо не підписали протесту против буллї. В наслідок того отримав низше підписаний письмо від о. Іренея Матяцкова з Mont Clare, Pa. слїдуючого дословного змісту:

„Въ Свободѣ т. р. дня 20. число 8. вашь дописъ оклеветае мене, что и я прилучаю къ гей компании гомстедской, котора такъ паскудно иде противъ нашего русского гр. кат. епископа, а изъ тымъ лемъ нашу справедливу гр. кат. вѣру и нашъ восточный обрядъ на смѣхъ поставляють, а намъ руссинамъ гр. католикамъ ганьбу и смѣхъ роблять.

Вы въ вашемъ дописи милите ся, — я не виненъ, что емъ не подписалъ протестъ противъ буллѣ, менѣ не заслалисте, и не видѣлъ емъ, — я лемъ изъ газетохъ зналъ емъ, что наши гр. кат. священники подали протест противъ буллѣ, и дуже емъ дивувалъ ся, что менѣ не далисте знати и не заслалисте. — Прошу васъ ласкаво Всеч. Отче тоту ошибку поправити, — я всегда крѣпко стою коло нашой гр. кат. вѣрѣ, коло нашего восточного обряда и коло нашого русского гр. кат. епископа С. С Ортыньского. Съ почтеніемъ вашъ братъ въ Христѣ о. Иреней Матяцко священникъ.

Понеже в письмі о. Ир. Матяцкова твердить ся, що публичне оголошене імен тих сьвященників, котрі не підписали протесту, е оклеветане, що ніхто єму не заслав повідомленя, що буде підписувати ся протест – прото я змушений до малого обясненя

Перше. Комітет заслав до кождого одного сьвященника гектоґрафічне повідомлене, що в означенім місці, дни і годині буде підписувати ся протест против буллї; заслано також і до о. Ир. Матяцкова до Binghampton, N Y. Майже всї з підписавших протест сьвященників підписали власноручно а лиш мала часть надіслала повномочіе другим сьвященникам їх підписати. О. Матяцков анї не підписав ані не надіслав повномочія.

Друге. Публичне оголошене тих, котрі не підписали не е. оклеветанем. Оклеветане булоб тогди, колиб хто підписав, а оголосилоби ся, що він не підписав. Зидане понижаючої нас буллї було пробою для нас, чи ми ще живучий нарід чи завмираемо. Будуть протестувати видно, що шанують себе, не будуть протестувати — голота, нема з ким числити ся; так думали не ті що підписані не були, але ті, котрі ею укладали. І знайшла ся горстка духовників, котрі не уважали за потрібне боронити ся, коли їх хто нападае, безчестить. Ее

підписавши протесту тим самим они признають ся, що не мають права дітей миропомазувати, не мають права дітей в супружестві між латинником а русинкою або між русином а латинничкою до своїх метрик вписувати, але смиреннійше відсилати своїх вірників по метрику до сусіда айриша і т. д. і т. д. одним словом тим самим поніжили они себе, своїх товаришів, свою церков свій нарід. В правді ласкавою милостію делегатів послідної конвенції Соединенія гр. кат, руских братств і снисходительностію гр. кат. духовеньства до недостижимого уряду начального редактора гр. кат. Вістника вознесений Гомстедский папенж Павел Юревич Жаткович називае і рекомендуе тих духовників як „найлепших греко католицких духовників“ перед кождим, хто до него прийде, але той мізерний покровитель зломавших солідарність священничу духовників не поможе їм нич, они сами напатнували себе іменем, на яке вповні заслужили. Горбатого не можна назвати простим, крутара не можна зачисляти до солідарних.

Треге. Се можливе дуже, що о. Ириней Матяцков не дістав через неправильність почти повідомленя ставити ся в означенім місци до підпису. В такім разі з одної сторони чесне імя о. Матяцкова невинно зачислене між скебів-духовників, а з другої сторони невинний пизше підписаний, як і хто інший на его місци, оголосивши і его імя між ними.

На просьбу о. Матяцкова поправити ошибку я уважав за конечне оголосити публично его лист, бо з него віе щиростію, що він не знав про час і місце підписуваня протесту і прото невинно дістав ся між духовників скебів.

О. М. Стефанович.

В обороні о. Обушкевича.

Відповідь на закиди „Свѣта“ ч. 4 словами самого Обушкевича і гол. кореспон. в „Правдѣ“ ч. 6.

Злість і жаль стискае серце над чорною невдячностию, якою відплачують ся схизматики так заслуженому для царославія чоловікови, яким е Обушкевич. Щоби ви братя пізнали, яка заплата кождого хруня за его кириню чекае, то маете от тут приклад не на простім або дурнім хлопі, але на старенькім попі.

Пише „Свѣтъ“: Въ Олифантѣ нынѣ жіе (на одрѣ болѣзны) глава твердоруссовъ, старенькій о. Обушкевичъ, считающій себе ученником незабвенной памяти правосл. протоерея о. І. Наумовича и самъ твердо держащій ся вѣковѣчного ворога.. римского папы!... Страшными ему показались берега... источника правосл.вѣры Побоявся онъ, що якъ вернетъ ся до старого краю буде мати непріятности отъ своихъ.. кревныхъ... ради того повернувъ до Рима и за собою много русиновъ потягнувъ — побалламутивъ...“

Чиж не сором „Свѣтови“ людий дурити та шизматизуючу компанію від „Правды“ врав з о. Обушкевичем ніби за твердодержащих ся папи перед темним народом представляти. — Чи се може не то, щоб увагу міродатних кругів від дійсного жерела схизми відвернути, щоб в сей спосіб непопавшись, дали вовкови волю в кошарі? Одними фразами і „Свѣтъ“ і Обушкевич оперують, шкода що напеＰред не умсвились платні посіпаки, а то брехню „Свѣта“ Обушкевич своїм отзивом побивае, а страхи і побоюваня не собі а темним людям приписуе. Був Wink von oben, та не однаково аґенти порозуміли. — Обушкевич представителів гр. кат. церкви зовсім не почитае, але во всеуслишаніе заявляе, що проти начальника церкви треба кининити і рити до загину. Ось его слова: „Чи то можна назвати борбою за свой обрядъ и народность, если переходится на иншу вѣру, а противникови лишае ся свободное поле до дѣланія?“ Так закінчив, виложивши повинність супротивлати ся начальникови церкви. Отже сам ніби відважно бесідуе. Але за то гол. кореспон. уболіваючи над хрунівскою непостоянностію руских, оправдуе їх страх і нерішучість, бо хоть „въ уніи былобы намъ добре“, „и въ россійскомъ православію не все совершенне“ то „народъ нашъ русскій принявши православіе а отходячи до краю—попалъ бы въ велику колизію... бо одна правос. церковь на цѣлу Галичину существуе“. „Тажь наши Русины принявши тутъ въ Ам. православіе — повертаючи до краю — даже не признають ся, що отреклись уніи... Та вопрошаемъ: по щожъ на короткое время отрѣкатися „заблужденій“ римского вѣроученія“. Що до схизми, то Обушкевич жаліе, що его ученики еще слабо обучені. „Поспытати котрого изъ нихъ, длячого догмата вѣры такъ зовимой православной суть лучшіи якъ догмата вѣры правосл. гр. кат., то они не суть въ состоянію дати докладного отвѣта, бодай якого будь мудрого, а о науковомъ нема и бесѣды“. — „Чи такій человѣкъ мае правдиву вѣру дѣйстно? Коли въ Ам. узнае за правдиву вѣру такъ звану православну, а въ старомъ краю прав. гр. кат? Чи не показуе такій человѣкъ, що властиво не мае правдивой вѣри? „А иже не иметъ вѣры, осужденъ будетъ“. Ну і чиж не е о. Обушкевич стовпом схизми, і чи за таку науку мають право на старенького ніби жалувати ся царославы? Ег знають ся они всі як лисі кові, але старенькому такій їх метод міг не подобати ся і длятого то гол. кореспондент стильом Обушкевича вичисляе з всякими увагами цілий ряд таких сьвященників, що на час від гр. кат. церкви відступали, але для схизми не принесли хісна, але за то промовчуе сусіда протоерея; по що то все? Річ ясна! Та чого ви батюшки від мене старенького більше жадаете, таж всі мною вичислені відступники і всі справдешні батюшки на купу стільки до схизми дурних хлопів не загнали, що я. Сего виразно словами він не говорить, але говорять за нього факта. Всі найчестнійші і найпобожнійші Обушкевичові вірники вже давно запеклими схизматицкими хрунями. Куди лиш Обушкевич перейде на парохію, всегда за ним суне схизма як та тінь невідступна; поки вобществі не було духа Обушкевича, поти і між членами не чувати було про схизму, колиж Обушкевич забрав ся до полевної роботи, як в Jersey City, тогди вже покотом і редактори і складачі і бувші і теперішні геть всі почули в жолудках схизматицкі болї. Алеж бо Обушкевич не дурний, він знае, що до кого сказати: дурному свому вірникови — то все одно — каже. Коли хлоп запитае, то чому ви еґомосць вже раз самі не перейдете? То вже друге діло, я на унію присягав, то не можу іти наперед стада. Ну, і хлоп вірить і ані ему на гадку не прийде що Обушкевич і начальникови еп. присягав, але якось Бога не боїть ся проти нему іти. — Отже даремне лукавство „Свѣта“, хотьби вже і що на Обушкевича віру писав, то ми знаем, що в Америці не було і вже не буде такого ширителя схизми. - - Що задачу Валенрода ще до тепер совістно сповняе, може бути, що вже не так его заслуга, як своїх одномишленників. Бо коли вже туй туй мав би не то з душею але і з немочним тілом попасти в шпони своїх господинів, як раз в сам час дістане від своїх одномишленників стусана в бік от як і сей: „Вашіи стремленія упадати духомъ і переходити въ православіе не похваляемъ. Воинъ Христовый при наименшой неудачи не долженъ капитульовати або зъ поля сраженія усувати ся. Онъ долженъ до послідного отдыха сражати ся и радше трупомъ ласти, як по фарисейски піддати ся“. Так пишуть свої до своїх.

Чи і тепер царославні будуть еще туманити про твердість уніяцтва русского? Не з любви до віри, або обряду, не з любви до Бога, але з любви до кирині і хрунівства до якогось часу мусять русскіе звати ся гр. кат.

Впрочім єслиби уважали що „наста время“, то не зробилиб сего от так малим коштом, але бажалиб собі парад: шуму, гуку, стуку, медалів від ката, мітри від синода і то так нараз, щоб аж прочі гр. кат. з жалю та зависти заплакали. — Горячійші хруні гадають, що вже час і длятого „Правда“ пише устами голов. кор.: „Не зачепайте Сотера, лишѣть его на сторонѣ, а притягайте народъ до православія... бо чи тепер, чи въ четверь тая конечность непремѣнно послѣдуе.“

В тім самім числі ставить Обушкевич за примір „А. Р. Вѣстникъ“, а знов відай редакція поручае псевдосоциально-радикально царославний „Ам. Голос“ і закінчуе словами: „Судѣть же теперь люде добріи, та не думайте, що лише ми въ „Правдѣ“ пишемо... Мы нотуемо факта... бо наша ґазета народ должна боронити и перестерѣгати передъ всякимъ зломъ“.

З тої всьої крутанини „Правди“ і еї дух. управителя Обушкевича бачимо, як они за нич мають честних членів Общества, а і всі братства на купу, крутать всіма як пес хвостом та ще за то кажуть собі платити, хоть хто знае кілько они плати дістають за то, що схизму ширять, бо преціпь ані піп Обушкевич яко хорий за дармо за царославем не трудить ся, ані „Свѣтъ“ царославний за дармо і без причини неназивае Обушкевича за таку его роботу вірним гр. кат. — Дай то Господи витримати, а пожием, то конець побачим.

Т. Кашкеток.

ДОПИСИ.

З Скрентон, Па.

Від часу коли появилась булля всі часописи переповнені дописями, в котрих лиш крик та лайка сварка і т. п. Ми скрентоньскі Русини нехотячи доливати олію до огню, мовчалисьмо до тепер. Однак в остатнім числі „Свободи“ питае нас Вп. о. Стефанович, що скажуть парохіяни на се, що наш о. Яцкович непідписав протесту против буллї і тому допервa на запитане гадаемо де що сказати.

Наш сьвященник до недавна на мітинґах і перед парохіянами з осібна виступав все против буллї і ми ему вірили аж до тепер. Гадалисьмо, що ему направду лежить на серці добро нашої церкви та нашого обряду. Одного разу говорив, щоби непередавати церкви Епископови і неплатити проценту жадного аж до того часу доки не буде порядку з буллею. Ми вірили в тое, що він протест підпише наколи так против буллї кричить. Аж допервa в остатнім часі вилізло шило з мішка. По виборі нових тростісів о Яцкович закликав одного з них до себе і почасту вавши его двома пугарами вина (бо той віски вні пива в неділю не пе) почав намавляти его, щоби він старав ся о те, бо так найлїпше булоби щоби як найскорше передати церков Айрискому епископови. І от радуйте ся і веселіть ся Скрентоньскі Русини. Айриські біскупи виблагали у Римі нещасливу буллю наносячу ганьбу нашій церкві, нашому народови та ті айриські епископи уважають руских священників за ніщо а тут наш превелебний пан лїзе до того айриского епископа, лиже ему руки та хоче як найскорше вплзти під его покров а заразом і церков туди завести. А що его тамтуда тягне нехай посьвідчить о тім хотяйби то: сего місяця брали у нашій церкві шлюб дві парі, та що небуло часу на виголошене оповідей, тому сколектував о Яцкович від одної пари 3 дол. а від другої 5 дол. та казав, що се пішле епископови Ортиньскому за невиголошені оповіди чи там за позволене. Чи справді післав гроші Впр. Ортиньскому незнаемо. В минувшім тижни хотів пібрати ся оден парохіянин зі своею братовою. Того невідсилав вже о. Яцкович до нашого епископа, але пішов з ним до айриского біскупа та там купив для него позволене за 10 дол. по довшім торґї, бо на перед зажадано було 25 дол. То все сьвідчить о тім, як залежать нашому священникови на нашому обрядови, на нашій сьв. вірі та на папскій буллї. Єго то не болить, бо він сам не Русин і в дома ніколи по руски не говорить і его діти руской мови не знають, як писав татуньцьо Обушкевич в „Правдї“. Однак „Правда“ ніколи правди не пише тільки брехню — отже о. Обушкевич яко архихрунь відкликуе правду та бреше, що то ніц нешкодить що діти незнають по руски говорити.

Коли хто читав заяву парохіян в „Американьскому Вістнику“ і „Правдї“ — гадавби що парохіяне о. Яцковича на правду так люблять, що заявляють заступитись за ним. Заява та небула уложена парохіянами але учителем і о. Яцковичем самим. Заяву підписували люде через то тілько, щоби хто не гадав що котрийсь з них робив доноси.

Наконець скажемо еще то, що о. Яцкович незаслужив собі нічим на любов парохіян а противно через него много людий відступае від нашої парохії і від нашої церкви. Колиби зібрав всіх тих людий котрі відступивши від нашої церкви і пристали до православія і до евангелистів то можнаб утворити нову і добру парохію. Наколи так дальше буде і в церкві не учуесь нічого більше тілько „дай і вспоможіть мене бідного бо я їду до краю“ то мало хто лишить ся при церкві а за то такі неуки, дурисьвіти як Колесников і царославні батюшки будуть туманити наш бідний нарід.

Хвиля спасеня для нас наступилаб і в той час засьпівалибисьмо „Радуйте ся всі людія“ — колиби забрано від нас превелебного греко кат. руского сьвященника.

Що та допись непоходить від одного чоловіка то ми можемо ствердити то кількасот підписами, коли того буде потреба.

Парохіяни.

Мт. Кармель, Па.

В справі біжучих подій на Американьскій Руси відбув ся у нас мітинґ, на котрім явилось до 300 людий з Мт. Кармель і околиці. Мітинґ відбув ся дня 16-го лютого. Предсїдателем зборів вибрано п. Михайла Гальковича а секретарем п. Івана Ґолду. Збори відкрив місцевий парох о. Лев Сембратович а представивши зібраним ціль сих зборів і змалювавши в коротких словах тактику ріжних покликаних і непокликаних людий, ворогів усего, що руске і греко-католицке, ворогів нашої віри, церкви, обряду і Епископа, поставив слідуючі резолюції:

Гр. кат. парохіяни в Мт. Кармель, Па. заявляють, що:

1) Стоять непохитно при своїй греко-католицкій вірі і церкві.

2) Підчиняють ся враз з церквою під власть свого Епископа, переписують на него свою церков і домагають ся утвореня окремої руской діецезії в Сполученних Державах Північної Америки.

3) Протестують против накиненої римской булї.

4) Висказують погорду тим парохіянам і сьвященникам, котрі не прилучили ся до спільного протесту против булї.

5) Відносять ся з повним довірием і синівскою привязаностію до свого новопоставленого Епископа.

6) Протестують против клевет і несправедливих нападів часописий „Американьскій Рускій Вѣстникъ“ і „Правда“ на Преосьвященного Епископа Ортиньского, висказують авторам сих статий свое обурене і погорду і накликують редакторів сих часописий заперестати сеї поганої тактики, бо інакше сих часописий принимати не будуть.

Резолюції сї піддав предсїдатель під голосоване а збори приняли їх одноголосно, однодушно. При контр-пробі не піднялася ні одна рука против. В сей спосіб задокументували Монткармельскі парохіяни свою згоду з потребами добре і здорово думаючих людий, та показали, що они мимо тисячних перепон не улякнуть ся інтриґ і клевет, які розсївають вороги. Честь Вам Монткармельці. Коби так солїдарно тримались усї парохії, коби так поступали усї Американьскі Русини, то вскорі повіяло-б новим житем а тоді можна-б взятись не за одно діло, не за одну гадку і тут на вольній землї Вашінґтона розбудити сьвяту любов до усего, що наше рідне. Трудїть ся так дальше братякраяни для добра нашої Руси і сусїди Вам певно позавидують, трудїть ся так,

Щоби сьвіту показати,
Що ми еще Русинами!

Не-Монткармельский.

СОЮЗ СЕ ЄСТЬ ОДИНОКА РУСКА ОРГАНІЗАЦІЯ!

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар, 'Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Париляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніть, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
А. Л. Левицкий, Shenandoah, Pa
Осип Оретчевич, Shamokin, Pa.
О. Калакука,
91 S Washington Ave. Scranton, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимае членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00,

В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.

В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,

б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне
для П. П. Секретарів Р. Н. Союза

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money-order-ах або чеках вписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилае ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилае їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних вкладок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза"

Посмертні вісти.

ОЛИПИК ФИЛИП син Петра член Р. Н. Союза від. 59 Leisenring, Pa. помер 29 січня б. р.

ТИЦКИЙ ПЕЛЯГІЯ жена Михаїла члена Р. Н. Союза від. 45 Philadelphia, Pa. померла 1. січня б. р. в стар. краю.

ПШЕНИЦКИЙ ВАСИЛЬ член Р. Н. Союза від. 53. Pittsburg, Pa. помер 10 Февр. б. р. Небіщик походив з Галичини села Липки пов. Турка.

НАСТАЗІЯ СМИ жена Григорія члена Р. Н. Союза від. 68 Ansonia, Conn. померла 3 Февр. б. р.

МАРІЯ МУРЯНКА жена Онуфрея члена Р. Н. Союза від. 121 Trenton, N. J. померла 3 Февр. б. р.

АННА КОВАЛЬ донька Михаїла і Анни і членькиня Р. Н. Союза від. 33. Northampton, Pa померла 27. Новембра 1907.

АННА ДУПНЯК жена Теодора члена Р. Н. Союза від. 1. Shamokin, Pa. померла 1. Февруара б. р.

МАЙЧАК НИКИТА член Р. Н. Союза від. 1 Shamokin, Pa. помер 28 січня б. р. Небіщик походив з Галичини села Фльоринка пов. Грибів.

МАРІЯ МИЦЬО жена Николая члена Р. Н. Союза від. 33. Northampton, Pa. померла 29 січня б. р.

Вічная память!

Ч. 449 КВІТ $500.00
на пять сот долярів, котрі п. Юліянна Скробала отримала яко посмертну запомогу по мужу Антонію з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.

Бреслав, Па. 18. дец. 1908.
Юліянна Скробала.

Сьвідки:
Митро Скробала,
Іван Савка.

Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від 30.
Ів. Імитрик, пред.,
Панько Леньо, секр.

Ч. 458 КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Ілько Ярощак отримав яко посмертну запомогу по жені Анні з Голов. Каси Р. Н. Союза в Америці.

Нортгемптон, Па. 19 8.
Ілько Ярощак.

Сьвідки:
Анд. Ізидилин,
Ів. Налесник.

Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 33.
Гавр. Онущак, пред.
Тарас Кокоцкий, секр.

Ч. 461 КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Іван Чичила отримав яко посмертну запомогу по жені Марії з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.

Олифант, 20. февр. 1908.
Іван Чичила.

Сьвідки:
Юліян Козакевич,
Ю. Хиляк.

Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 3.
Ю. Хиляк, предс.,
Он. Ковтко, секр.

Ч. 462 КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Михаїл Вагал отримав яко посмертну запомогу по жені Марії з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.

Лянсфорд, Па. 17. февр. 1908.
Мих. Вагал.

Сьвідки:
Теодор Плюта,
Петро Сарбера.

Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 16.
Л. Моніта, предс.,
Ів. Поляньский, секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

NEWBURG N. Y. New Windsor, Бр. св. о. Николая від. 176 подав до відомости, що вибрано слідуючий новий уряд: М. Яблоньский пр, Н. Попович кас. Н. Коваль скр. Рівнож товзивае усіх Русинів, які не належать до ніяких еще організацій щоби як найскорше вступали до Бр. і Р. Н. Союза.
Н. Коваль скр.

WHITNEY, PA. бр. трьох Сьвятит. від. 35 подав до відомости, що місячні мітинґи будуть відбувати ся в кожду першу неділю по 15-ім, на яких кождий член мусить бути присутний. Хто не заспокоїть своїх належитостей буде вимазаний.
Іван Кузьмин, скр.

NEW YORK, N. Y. T. „Тисьменицяʻ від. 144 подае до відомости, що дня 7 Марця 1908 р. відбуде ся мітинг в новій сали під числом 107½ East 8th Str. на який кождий член мусить явитись, бо суть важні справи до залагодженя. Неявивший ся член підлягае карі грошевій.
М. Угорчак пред.,
П. Підлуский кас.,
І. Коцкий секр.

PRICEBURG, PA. Бр. сьв. Вас. Вел. від. 19 повідомляе що вибрано слідуючий уряд: Андр. Гальчак предс., Ст. Спольский з. предс., Ст. Торгаш кас., Ів. Ґуман з. касієра, Ів. Єдинак рекор. секр., Мих. Турок і Юр. Фалат дозорці каси, Андр. Сисак капітан, Федор Максимович до Руского прапора, Мих. Опришко хорун., Мих. Беня, Мих. Фалат, Андр. Адзима і Трофин Ціцура дозорці хорих.
Ст. Сисак фінанс. секр.
Box 1356, Olyphant, Pa.

COAL DALE, PA. Бр. Пр. Бог. від. 16 повідомляе, що вибрано слідуючий уряд: Л. Моніта пр., С. Скарлош кас., Н. Поляньский скр.
Н. Поляньский скр.

CLEVELAND, O. Бр. сьв. П. і П. від. 102 повідомляе, що котрий член не заплатить своїх належитостий за 2 місяці то буде вимазаний.
А. Качала секр.

ПОДЯКА.

Отсим складаю сердечну подяку головн. Урядови Р. Н. Союзо за скоре і точне виплачене мені посмертної запомоги по Олені Буш. Нехай Вам Господь сторицею відплатить.
Іван Буш.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуемо в "Свободі" по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ДЕ Є

Павло Макара, родом з Висової, пов. Горлиці, Гал. Хто подасть мені его адресу дістане 1 дол. надгороди.
10 11 Savko Dancz
Box 104, Maryville, Ill.

ДЕ Є

Гарри Майкович. Хтоб о нім знав, або він сам нехай зголосить ся на адресу:
Frank Majkowicz,
136 Ohio Str. McKees Rocks, Pa.

ДЕ Є

Іван Сандуляк з Села Брідка, Буков. який вкрав мені мою жінку, Домініку Гливка родом з села Жучки, Буков. Хтоб мені про них що доніс, дістане від мене гарний подарунок.
10-11 Митро Попович
Box 421 Lethbridge, Alta. Can.

ДЕ Є

Василь Попик з Сторожі Вел., пов. Сянік. Гал. 2 літа тому перебував в Baltimore, M. D. Хтоб о нім знав, або він сам звалять зголосити ся до:
Iron Lega
130 N. River Str. Sayre, Pa.

ДЕ Є

Іван Жак з Павізов, пов. Земплін. Мав піти десь до Канади за роботою тому рік, тимчасом приїхала тут за ним его жінка. В імя христіяньского милосердія просить ся подати всякі відомости про него на адресу:
Mike Slifka
K-12 Box 1091, Beaverdale, Pa.

ДЕ СУТЬ

Іван Лужний і Николай Чорній, родом оба з села Соснів, пов. Підгайці Галич. Хтоб о них що знав зволить ласкаво донести до:
John Kruszelnicky,
Box 4, Sykesville, Pa,

ДЕ Є?

Луцьо Грицик, з села Руского, пов. Ліско, Галичина, 7 місяців в Америці. Мешкав якийсь час в Elmira Heights, N. Y. Просим подати его адресу до:
Slavonic Immigrant Society
35 Broadway. New York.

ДЕ Є

Іван Мачищак, походячий з села Бук, пов. Балигород, Галичина. В Америці є уже 15 літ і з початку перебував в Пенсильвенії. Хто скорше повідомить мене де він живе або де він помер, получить 20 долярів надгороди. Адрес: Rev. V. M. Mirossay, 62 Ast Str., Yonkers, N. Y. 7-11

ПОТРІБНО

руско англійского учителя до школи McMillan school. District No. 1109. Зголошувати ся до 1-го марта с. р. на адресу:
John Siedlecki
Komarno, Man. Can.

ФАХОВИЙ ДРУКАР

шукае сею дорогою занятя. Складач і до машини. Ласкаві зголошеня під адресою:
John Hawryluk
c/o Goldstein
1—3—5 Ave. C. New York, N. Y

НА ПРОДАЖ

1) 28 морґів ґрунту в Устю Рускім, а до того і громадский ліс. Заміняю рівнож за американьску фарму або дім.

2) 275 фунтів руских дзвбових черенок від 6 до 28 пунктів і всякі книги.

Голосити ся до:
D. Saley 6—13
Bridgeport, Conn.

„Символ віри" старого фарисея.

(Докінчене).

На сім місци мушу вас запевнити, що ви зовсім не „маліете", бодай в наших очах. Адже чували дещо за Греків (але не тих від „Вѣстника"); отже у тих Греків було „во время оно" двох славних людий: один звав ся Геростат, другий Ефіяльт. Вони оба зробили для своєї вітчини величезну прислугу і за то діждали ся від смертельних безсмертної слави. Хоч давно се діялось (ще мабуть не було тоді на сьвіті „русско-народной партіи"), а прецінь усі цивілізовані народи по нинішний день клонять чоло перед обома тими героями. Хоч оба ті славні мужі є для нас зовсім чужі (бо ми не Греки), то все таки вони в наших очах не „змаліли", а щож доперва говорити про вас, з котрими ми — можна сказати зросли і до розуму прийшли. Отже не бійте ся, Отче; — ви у нас все будете великим і славним чоловіком...

Завзиваете своїх одномишленників, щоб вони „съ самоотверженіемъ трудились въ користь для блага нашой русской церкви (не знати чи католицької чи православної — щось не ясний стиль) и старославяньского обряда и для прогресу нашой русско народной партіи".— Вже то ваші однодумці „трудять ся" і „работають" і без того вашого поклику. Вони навіть „трудити ся будуть і по вашім упокоєнію; будуть ловити рибу в мутній воді, поки наш „меньший брат" не прозрить, поки не крикне в ухо громовим голосом так, як се роблять тепер освідомлені селяни галицькі: „Проч зрадники і запроданці! Геть від нас за десяту гору На Камчатку і на Сибір з вашими „общерусскими идеями"!

Хотівби я ще знати, що то у вас називаєть ся: прогрес? Чи тримати ся руками й ногами „білого царя" і його камарилії — се прогрес? Чи уважати Ъ, Ы, Ѣ, (чому для консеквенції не дочіпите до тої трійці „кси, „пси" і иньші старославянські букви, котрих тепер не уживаєть ся) за якісь „сьвяті букви" се прогрес? Чи тягнути наших людий силоміць в московське ярмо, плисти против води се прогрес? Чи гавкати на весь поступовий рух серед нашого громадяньства як та собака до місяця се прогрес? Чи чернити нашого єпископа, котрий не приїхав тут по своїй волі се прогрес? А найже вас з таким вашим „прогресом"! Подібний „прогрес" вписав собі Гладик на своїм мідянім чолі, а відтак переніс його на ту „цареславно православну" рептильку, рідну сестрицю вашої „Правди".

На ваші „чотири послідні річи" я відповім вам по порядку. Справедливими против вашої скромної личности ми були завсігди. Здирали ми облудну маску з вашого лиця через кільканайцять літ, поки врешті не діждали ся сеї радісної хвилї, що ви наприкінці свойого житя відкрили шелом і мали на стільки „цивільної відваги" проголосити публично „во всеуслишаніе" свій „символ віри", своє як ви кажете „вѣроисповѣданіе". Честь кому честь!...

Кидаєте рукавицю „фарисеямъ, лизунамъ и нѣсколько мадяронскимъ". Констатую, що сї „фарисеї, лизуни і крикуни" то „во первыхъ" всї сьвященики галицькі і тії угорські, що узнають своїм настоятелем теперішнього нашого єпископа, а „во вторыхъ" се весь руський нарід, який бажає мати лад і порядок по своїх церквах і громадах і який горне ся добровільно під покров свого правного, людяного і щиро сердечного Владики. Дуже добре, Отче добродію, що сю справу поставили ви так ясно і виразно. Скажу і я за вами: Sapienti sat!...

Взиваєте сьвящеників, щоб „безъ Епископа" не вносили ніяких протестів против буллї, і щоб „тое важное дѣло" позоставили народови. Справедливе ваше слово, Отче, Совітнику.., Так зовсім думали і тії ваші собратя, що з'їхали ся були на соборчик до Вілкес барре, Па. і тут разом з вами зредаґували і підписали, а відтак оголосили в „Вѣстнику" звісне „заявленіе", на котре дав вам уже знамениту відправу о. Стефанович.

В „четвертій річи" засланяєте ся Богом, „въ Которого рукахъ есть судъ и право". В тім то власне і лежить ціле ваше фарисейство, що надуживаєте Божого імени і при кождій нагоді взиваєте Його на сьвідка своїх лукавих вчинків. Адже не даром прозвали вас наші люди „миротворцем". З хрестом в руках їдете до Jersey City, вдираєте ся силоміць до дому Божого і звідси, від сьв. престола, проповідуєте „миръ и благословеніе".. Що тодїшний парох джерзисїтський стогнав на шпитальнім ліжку, бо підкосила его здоровлє надмірна праця в згаданій парохії, се вас зовсїм не обходило; ви придержували ся звісної засади: „ціль усьвячує средства".

В однім місци вашого „віроисповѣданія" просите, щоб лишити вас старого в спокою. Дивні ви собі, Отче, з тою вашою просьбою. Коли ви старі, одною ногою в гробі, не перестаєте рити і п фарисейськи крутити, коли ви не випускаєте з дрожачих рук пера, щоб де лиш можна, побивати ненавистних вам „украинцовъ", коли ви маєте сьмілість називати нас „фарисеями, лизунами і крикунами", ми маємо ударити чолом перед вашою сивою головою і лизати руку, що нас бє! Даруйте, Отченьку, але до такого „самоотверженія" ми ще не доросли. Спокою вам не дамо, доки ви самі його не забажаєте, але не в такий поганий і лукавий спосіб, як се зробили ви що йно в своїм „посланію". Се виглядає так, як коли б ви сказали до якогось непевинного чоловіка: „Я тобі кажу, що ти душогуб, злодій, брехун, без чести і віри, але ти лиши мене в спокою, бо я вже старий і не годен з тобою боротись".. Тай не від нас залежить, дати вам той бажаний спокій, або ні — про таких „славних" людий говорити-муть цілі поколїня, говорити ме історія. Коли не помиляюсь, того спокою не зазнаєте ви і в сирій землиці і на страшнім суді, бо там прийдеть ся здати рахунок із своїх туземних „подвигів", а відтак Той, Котрого імя ви стільки разів на дармо взивали, велить вам перейти на ліво! Якже ви справді бажаєте спокою (бо він вам по правді належить ся), то послухайте моеї ради: вдійте на своє грішне тіло грубу волосїнницю і йдіть в монастир. Там роздумуйте про чотири послідні річи (але не тії з вашого „вѣроисповѣданія") і молїть Бога, щоб простив вам усї беззаконія і тії „сделки", що полишите за собою на Руси американьскій. Бог в своїм милосердію безконечний, може змилуєть ся над вами і дасть вам той правдивий спокій, про який мріють всї праведні душі. Коли зробите так, як я вам раджу, може тоді і ми і наші нащадки забудемо за того „миротворця-татунця", що то з таким „самоотверженіемъ боронилъ нашой уніи отъ латинизаціи."

Православний католик.

ТОВАРИСТВО ПРОСЬВІТА В НЮ ЙОРКУ.

Дня 9-ого Февруара заснували Нюйорскі Русини нове Товариство під назвою „Товариство Просьвіта".

Цілею товариства есть гуртувати Нюйорских Русинів до просьвіти і до своєї народности, спомагати своїх членів морально і матеріяльно в часі слабости.

Мітинґ перший відбуде ся в середу 3-го Марта, для того кличемо до Русинів Нюйорских, котрі еще не належать до жадного товариства — приходіть на наш мітинг під ч. 188 2 Стріт і вступайте до нашого молодого товариства. Місячна вкладка 40 цнт.

Комітет Товариства:
Константин Толопка, прд.
Прокоп Дикий, касиєр,
Миколай Антошків, секр.

Про се, й те, або слівце до наших читачів.

„Нема по Божому сьвіті такого лиха, чтоб в кінці чимось добрим не скінчило ся", — говорить народна пословиця.

Але мені здаеть ся, що сю пословицю до сучасного нашого житя можна б застосувати лишень в теорії, — понеже наш власний досьвід в практиці, показуеть нам цілком, а цілком навпаки, — себто що і ся народна пословиця, если й мае якусь підставну рацию, то хиба таку, — що нема мабуть знова нічо на Божому сьвіті такого „доброго", котре б — через нашу власну байдужність, або недбалість, поганим лихом не закінчило ся. —

Пригляньмо ся наприміp хотьби сему безробітю в послідних часах, або як инакше його зовуть з учена, сьому „Америцко-капіталістичному кpахови", через котрий, — не оден й наш добряга Рутенець, прощирив уже до крайної нужди, свої зуби... ба навіть находять ся тут і такі щасливці, котрі через той „капіталістичний крах", воліліб, — і неродитись мабуть, на той Божий сьвіт.

Але, чи давні вже то часи, — коли то бувало наш добряга Рутенець згорнувши при виплаті „пейду" — мов за воли... з досади нераз розпер ся з „к'мотром" при „барі", йто з „цивар͏ом" у зубах... ну і тоді, як то кажеть ся не приступай до нього без палиці, бо попамятавбись — небоже!... — „Тут Гамерика і фрай контри"!..

— „Пю, то за свое, — і до того кождому зась! — Я тут" „контри мен".. такий пан, як і кождий і шлюс!.

А ци там часом за богато з камратами забавлю сі і препю, скаже, вам бувало такий наш „добряга", то що? — Фабрича мать еще не здохла... Піду, зароблю, і знов буде дещо забавити сі... Коби Господь милосерний здоровічка тельо дав".. Виперсвадуе ваш сарака.

— Ну, а тепер що ся показуе в практиці? Що правда, то ся „фабрична мать" ще не здохла, а Господу Вогу навіть й не снить ся щоб своїм сотворінам жите, або здоровле силоміць відбирав... але щокільком Америцким маґнатам захотілось поховати свої міліони, в свої бездонні кишені, то ти небачний робітнику за рештку послідних центів жий і жуй з нудьги „чу табаку" та сплюваи по невчасї.. або підпирай плечима компанічні мури, щоб мовляв „не розвалились"!..

Одначе, комуб в наших шан. читачів, повисші коментарі показались недостаточними, або що гірше, безпідставними, вистарчить приглянутись уважнійш, — сім нібито ославненим нашим просьвітителям і заступникам „Америцкої Русі", в іхнім: Сьвятійшо етимольоґічно — Абие — Лемківско-Угорско-Галицко Реліґійно-Русским", органом, — Олифаньскою „Правдою" на чолі.. котра як недавно запевняли еї ініціатори, себто „отвѣчательни" і „неотвѣчательние" редактори, мала змінити якось там свій „фронт".

І тільки сук у тім, що до тепер незнати, куди властиво ся „Олифаньска клапачка", як удатно назвав еї тут, оден однісенький „послілатник". С. Ключка, звернула вібито свій, розлющений свій „фронт".. Себто чи звернула его виключно, до старенького о. Обушкевича, й філядельфійского „Свѣта" заразом, або теж дала собі „пыска" з Іомстепским кмотром „Вѣстникомъ"? — А може бути що старуха „возлюбилась" такой у своїм „адепсі" палким юноши Ню Йорскім „Посувачі", або теж стара „клапачка" звертаеть свій „фронт" до „всіх, і вся", хто дзенькне долярами.. або яким зломаним царским крестом!..

Ну, — і если так дальше піде, то „Олифантска „Правда" з тим безнастанним зміненем свого „фронту" готова Америцку Русь — ущасливити знова яким новим шкандалом, а жаловати за гріхи по смерти мабуть за пізно?. Тож Америцко Рускі робітники позір!!!

Перед недавним часом, скоілось тут у нашим славнім Голійок, величезне, бо майже не доувірена чудо.

Аву послухайте шан. читачі!

Перед пару днями, на „конері" Main, і Apelton Str. при зміняню трамваїв, якийсь молоденький ще, округленький, ну і красний — мов Грецкий божок Аполльо, джетлемен, скочив так незручно з трамваю, що звихнув собі ногу, — в самісенькім коліні!.. От нам дідьків якийсь сину, і твої чудеса! — Недочакавби ти з подібними чудесами. Таке намазати хто небудь потрафивби, — скажете. — Одже неправда, а тільки пождіть хвилечку, а все розясню як слід...

„Нім возьму ся до реперації, то треба йому чим скорше стягнули з ніг черевики і штани"... Замітив в скорости прикликаний хірурґ до аптики, в котрій плаксиво постогнував молодий джентлемен.

„За жадні гроші в сьвіті, волю радше вмерти, ніж позволю щось подібного тут при людях з собою робити"!.. Запротестував звучким голосом молодий джентлемен.

„А то знова що за істория? — що значить непозволю, молокосе? Думаеш мабуть що я прийшов тут бавитись в „цю цю бабку" з тобою га"? Поспитав з натиском старий різник „хірурґ".

„Алеж як можна ось так при людях... ох... я неможу... я встидаю ся... я... ти старий... ч-о-р-т!.. ов! ов! и о-в!" Стогнав від болю молодий джентлемен

„Що се знова за комедия? Щож то ти головусе якийсь будеш мені плів якійсь лярі фарі, що встидаеш ся! дивіть на його? Щож то ти баба чи що, що встидаеш ся"? Пробурмотів недбало старий, розкладаючи свої хіруґічні струмента на столі „Хочеш щоб нога була здорова за пару день, то піддавай ся чим скорше моїй реперациї, а ві, то бувай здоров, бо я немаю часу з тобою тут бавитись". Додав старий вусач, засукуючи рукави.

„Алеж запріть хотяй двері! і позасувайте фіранки у вікон"... — бо я так не хочу... я, не... бадай вас"! Протестував з плачем молодий джентлемен.

„До діла колеґо"!. Проголосив поважно, до свого молодшого товариша старий різник. І коли молодший лікар сягнувши з джентлемена спідню одежу і черевики, старий різник розтяв „цизориком" біленькі „калісони"... і роспочалась реперация. Маленька, округленька ніжочка... опісля троха напухле уже колінко... а далї... далї... Ег! що там о тім балакати?... Ба! ну? і щож було дальше? спитаете. Ех! що було дальше! Щож то чи я пророк який, щоб знав що було дальше? Досить, що перед здивованими лікарами, котрі подібно аж губи порозявлювами з зачудованя, лежала на столї молоденька, около двайцять літна Miss, тай вже!.. До кроть сот!.. скажете, та знова воно як так могло бути?..

Ба! як могло бути! Хиба я всевідучий, щоб знав, як воно таке стало ся?..

Все, що я тут міг довідатись, то ся нібито John Miss, була донькою, чи теж сином якогось богатого фармера з Westfield, а що по послідній якійсь еї недузї підстрижене волосе не підросло їй ще як належить ся, проте часом з псоти передягалась по мужески, в братів „сут"... й спацеруючи по улицях вечерами сьміялась подібно до чкавки, з наших кохливих Голічиянок, котрі допитали їй по нагнітках, за для якихсь там „флїртів", чи жіночих ефектів... Але що менї тут до того?

Я тут від усього руки вмиваю!..

„Американьскому Голосочкови", з Ню Йорку тільки у таке і грай! (Коли він вже спух сарака... Пр. склад.) Знова би виcьпівав все... А потім бувай здоров!..

Ай мав би я тут овацию від мого домового ґуднеса! Небійте ся!..

То теж про те, все, щосьмо тут побалакали, ша!.. ані чичирк... шан. читачі!.. А я в вдачности в слїдуючім числї нашої „Свободи" подам щось інтереснійшого.

Тож тим часом, бувайте здорові пов. читачі, і майте ся усі тепло!

Михайло Беля.

ОГОЛОШЕНЕ

Хто з оо. Духовних або зі сьвітских людий знае близші дані в справі покійного Василя Ґрабаня родом з Розділя пов. Грибів, зволить ласкаво повідомити нисше підписаного. Пок. Василь Ґрабаня полишив в Розділю жену Розалію і виїхавши в Америку около 1885 р. умер около 1892 р. в шпитали Ashland в Shenandoah, Pa (так пишуть з краю.) Сестра его Текля не хотіла признати ся до него, щоб не платити коштів шпитальних (вона мае тепер мешкати в Олифанті замужна за Сем. Сембратом). Росходить ся о метрику смерти Василя Ґрабані потрібну для его жени Розалії.

Хто би знав де тую метрику смерти можна дістати, зволить донести до

Rev. Vasyl S. Hryvnak
10-12 Box 375, Olyphant, Pa.